

OBČINA LITIJA

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB POTRESU

	ORGAN	DATUM	PODPIS
IZDELAL	Svetovalec za ZiR Marjan Janežič	23. 12. 15	
SKRBNIK	Svetovalec za ZiR Marjan Janežič	23. 12. 15	
ODOBRIL	Poveljnik CZ Občine Litija Aleksander Gombač	12. 1. 16	
SPREJEL	Župan Franci Rokavec	14. 1. 16	

VSEBINA

1. UTEMELJITEV.....	4
1.1. UVOD	4
1.2. POTRESNA NEVARNOST	4
1.3. POTRESNA OGROŽENOST OBČINE LITIJA.....	6
1.3.1. Demografska slika.....	6
1.3.2. Kakovost gradnje	6
1.3.3. Infrastruktura.....	7
1.4. STALEŽ ŽIVINE	9
1.5. VERJETNOST NASTANKA VERIŽNE NESREČE	9
1.6. UKREPI ZA ZMANJŠANJE POSLEDIC POTRESA	9
1.7. SKLEPNE UGOTOVITVE	10
2. OBSEG NAČRTOVANJA	11
2.1. TEMELJNE RAVNI NAČRTOVANJA	11
2.2. NAČELA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	13
3. ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI OB POTRESU	14
3.1. TEMELJNE PODMENE NAČRTA	14
3.2. ZAMISEL IZVEDBE NAČRTA ZAŠČITE IN REŠEVANJE.....	15
3.2.1. Koncept odziva ob potresu.....	15
3.3. UPORABA NAČRTA	17
4. POTREBNE SILE, SREDSTVA IN RAZPOLOŽLJIVI VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA OB POTRESU	19
4.1. PREGLED ORGANOV IN ORGANIZACIJ, KI SODELUJEJO PRI IZVEDBI NALOG ZRP V OBČINI LITIJA.....	19
4.1.1. Občinski organi.....	19
4.1.2. Sile za ZIR.....	19
4.2. KOMISIJA ZA OCENJEVANJE ŠKODE	20
4.3. MATERIALNO-TEHNIČNA SREDSTVA ZA IZVAJANJE NAČRTA	20
4.4. PREDVIDENA FINANČNA SREDSTVA ZA IZVAJANJE NAČRTA.....	21
5. ORGANIZACIJA IN IZVEDBA OPAZOVANJA OBVEŠČANJA IN ALARMIRANJA	21
5.1. OPAZOVANJE POTRESNE AKTIVNOSTI.....	21
5.2. OBVEŠČANJE PRISTOJNIH ORGANOV IN JAVNOSTI OB POTRESU.....	21
5.2.1. Alarmiranje prebivalstva.....	22
5.2.2. Obveščanje občanov.....	22
5.2.3. Obveščanje širše javnosti.....	23
6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ	25
6.1. AKTIVIRANJE ORGANOV VODENJA IN STROKOVNIH SLUŽB	25
6.2. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV ZA ZRP	26
6.3. ZAGOTAVLJANJE POMOČI V MATERIALNIH IN FINANČNIH SREDSTVIH	27
7. UPRAVLJANJE IN VODENJE	29
7.1. ORGANI IN NJIHOVE NALOGE	29
7.1.1. Občinski organi.....	29
7.1.2. Sile za ZRP.....	29
7.1.3. Društva in nevladne organizacije	30
7.1.4. Javne službe:.....	30
7.2. OPERATIVNO VODENJE	32
7.3. ORGANIZACIJA ZVEZ	33
8. ZAŠČITNI UKREPI TER NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	34
8.1. UKREPI ZRP.....	34
8.2. PROSTORSKI, GRADBENI IN DRUGI TEHNIČNI UKREPI.....	35
8.2.1. Evakuacija.....	37
8.2.2. Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev	38
8.2.3. Radiološka, kemijska in biološka zaščita	40
8.2.4. Zaščita kulturne dediščine.....	41
8.3. NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	43
8.3.1. Nujna medicinska pomoč	43

8.3.2. Identifikacija mrtvih.....	44
8.3.3. Psihološka pomoč.....	45
8.3.4. Prva veterinarska pomoč.....	46
8.3.5. Reševanje iz ruševin.....	47
8.3.6. Gašenje in reševanje ob požarih.....	49
8.3.7. Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje.....	49
9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA.....	51
10. OCENJEVANJE ŠKODE	53
11. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	55
11.1. RAZLAGA POJMOV.....	55
11.2. RAZLAGA OKRAJŠAV	57
12. SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	58
12.1. SKUPNE PRILOGE.....	58
12.2. POSEBNE PRILOGE	58
12.3. SKUPNI DODATKI.....	59
12.4. POSEBNI DODATKI	59

1. UTEMELJITEV

1.1. Uvod

Načrt zaščite in reševanja ob potresu občine Litija, je izdelan skladno z določili Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06-UPB-1 z dopolnili), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12), Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07, 54/09 in 23/11).

Načrt temelji na ugotovitvah navedenih v državni oceni ogroženosti št. 842-9/2012-59-DGZR z dne 17. 6. 2013, regijske ocene potresne ogroženosti št. 846-01-01/00 z dne 12. 1. 2001 z dopolnitvami, ugotovitvah in študijah stroke ter na podlagi občinske ocene ogroženosti ob potresu št. 846-01/15-47 z dne 30. 7. 2015.

Občinski načrt zaščite in reševanja ob potresu, je nadgradnja predhodne verzije Načrta zaščite in reševanja ob potresu iz leta 2012 in je usklajen z Državnim načrtom zaščite in reševanja ob potresu ter z Regijskim načrtom zaščite in reševanja ob potresu na območju ljubljanske regije, verzija 3.0 z dne 5. 5. 2015.

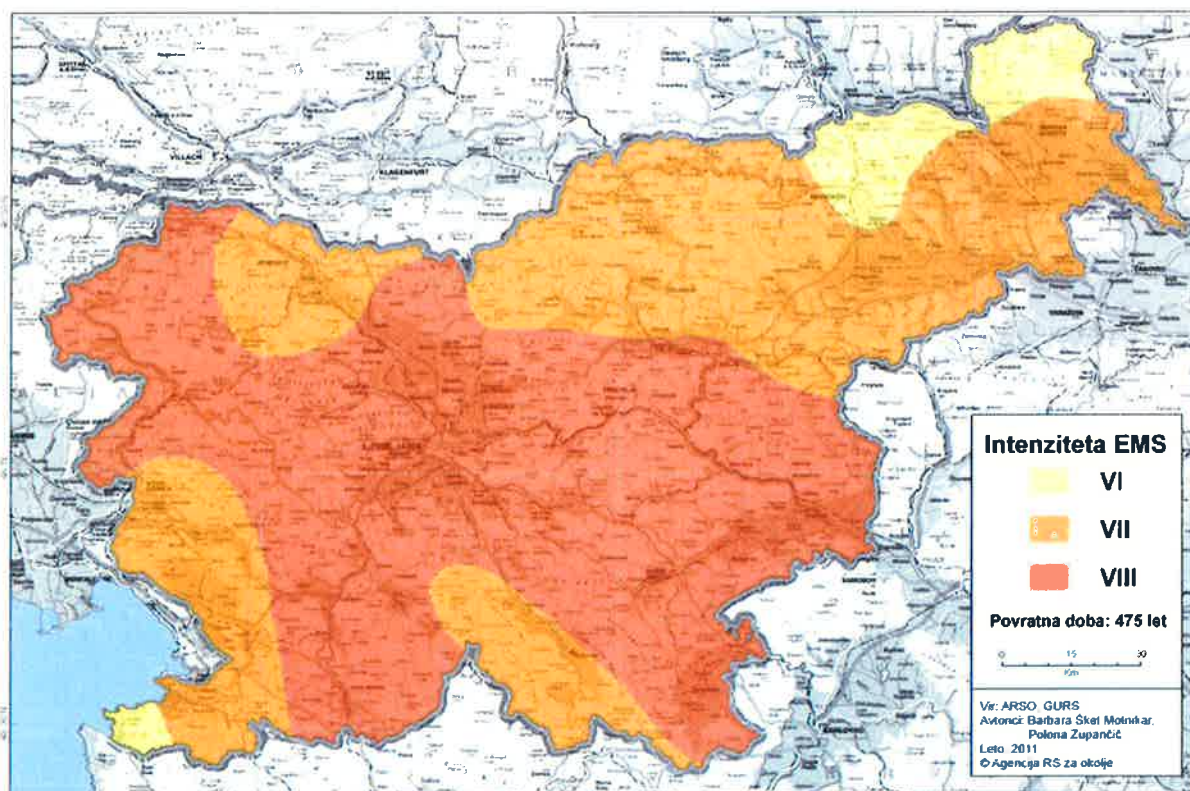
1.2. Potresna nevarnost

Potres je v skladu z zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami naravna nesreča, ki jo opredelimo kot seizmično delovanje tal. Nastane ob nenadni sprostitvi nakopičenih tektonskih napetosti v Zemljini skorji, ali zgornjem delu zemeljskega plašča. Medtem ko litosferske plošče trkajo med seboj in ob tem spreminjajo obliko, nastajajo ogromni pritiski. Občasno se energija teh pritiskov sprosti in rezultat te sprostitve je nenadni silovit potres.

Potresa ne moremo napovedati, ni mogoče vnaprej oceniti njegovega obsega, moči ter škode, ki jo bo povzročil. Predvidimo lahko le območja, kjer se lahko pojavi ter njegove posledice glede na možno stopnjo in stanje objektov na ogroženem območju.

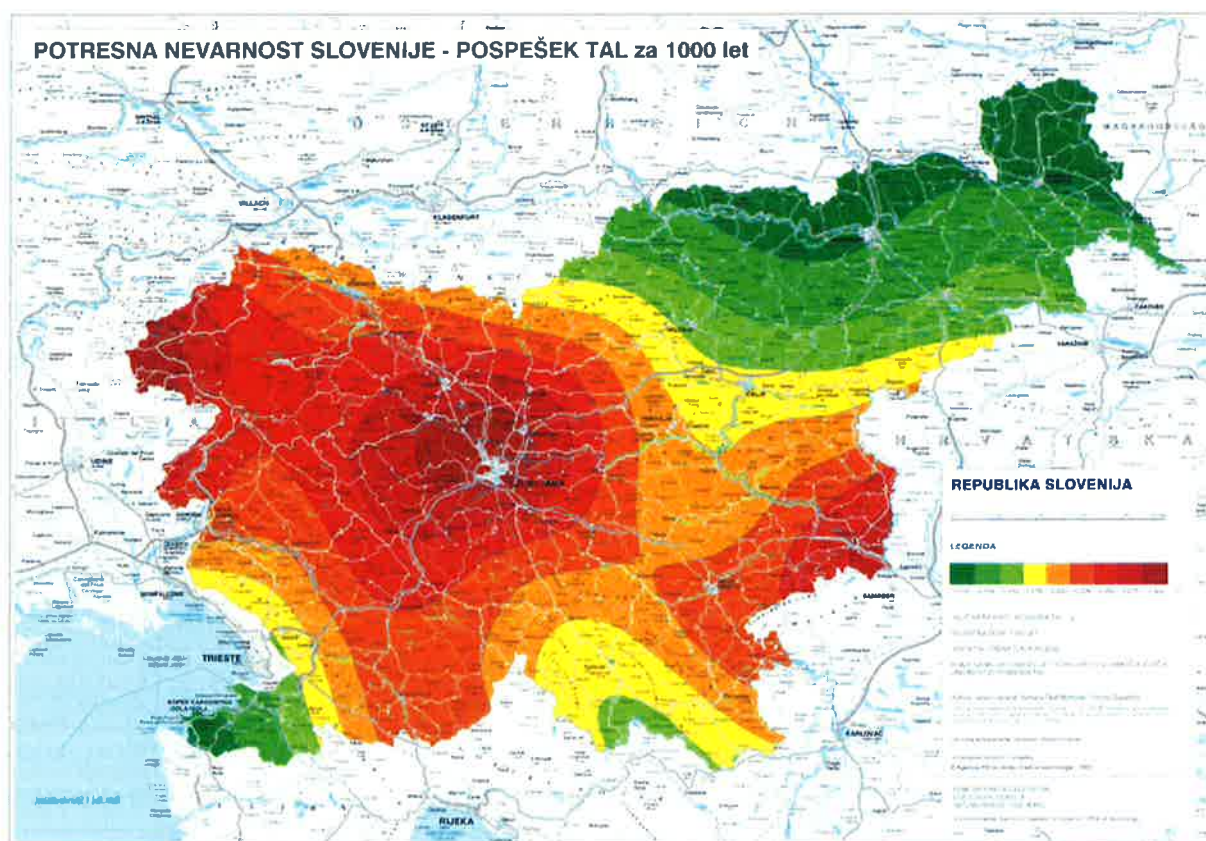
Potres neposredno ne vpliva na ljudi. Poškodbe in smrtne žrtve so posledica porušitve zgradb, požarov, eksplozij, nenadzorovanega uhajanja nevarnih snovi v okolje, visokih voda in drugih sprememb v okolju, ki jih povzroči potres. Izkušnje kažejo, da potresi porušijo ali zelo poškodujejo predvsem starejše zgradbe, čeprav ne gre prezreti, da utrpijo hude poškodbe tudi zgradbe, ki so stare le nekaj deset let in so bile zgrajene v skladu s predpisi o potresno varni gradnji. Manjši potresi niso tako nevarni, vendar tudi ti povzročajo škodo in preplah.

Iz karte potresne intenzitete, namenjene načrtovanju ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje škode ob potresu je razvidno, da občina Litija leži na območju večje potresne nevarnosti (VIII stopnje EMS). Karta potresne intenzitete je narejena za povratno dobo 475 let, kar ustreza 90% verjetnosti da vrednosti na karti ne bodo presežene v 50 letih (kakršna je predvidena življenjska doba navadnih objektov). Povratna doba je povprečen čas med prekoračitvami vrednosti projektnega pospeška tal na dani lokaciji. Karta ni namenjena za potrebe projektiranja objektov, saj prikazuje le stopnjo pričakovanih potresnih učinkov na ljudi, živali, predmete in naravo.

Slika 1. Karta potresne intenzitete s povratno dobo 475 let

Vir: http://www.arso.gov.si/potresi/potresna%20nevarnost/intenzitete_potresov.html

Slika 2. Potresna nevarnost Slovenije – projektni pospešek tal

Vir: http://www.arso.gov.si/potresi/potresna%20nevarnost/projektni_pospesek_tal.html

Za potresno odporno projektiranje se skladno z zakonodajo uporablja karta projektne pospeška tal. Karta projektne pospeška tal za povratno dobo 475 let (Lapajne in drugi, 2001),

je uradna karta potresne nevarnosti Slovenije. Območja enake potresne nevarnosti so na karti projektnega pospeška tal označena z enako barvo.

Tako kot karta potresne intenzitete je tudi karta projektnega pospeška tal izračunana za povratno dobo 475 let.

1.3. Potresna ogroženost občine Litija

Močnejši potres na območju osrednje Slovenije in s tem posledično tudi občino Litija, bi ogrozil tako prebivalstvo, živali, premoženje in kulturno dediščino. Ob pregledu starosti stavb zbranih ob popisu nepremičnin ugotavljamo, da je bila polovica zgradb v občini zgrajena pred uveljavitvijo protipotresne gradnje (do leta 1964). Zato lahko pričakujemo hujše posledice potresa tako na prebivalcih, kot tudi na živini in imovini.

Upoštevajoč navedeni podatek in bližino območja, ki ga lahko prizadene potres z jakostjo IX stopnje (Ljubljana) so najbolj potresno ogrožene MS Litija – 55% objektov starejših kot 40 let, sledijo KS Kresnice – 46%, Vače 45%, Ribče - 43%, Jevnica – 42% in Hotič - 34%.

1.3.1. Demografska slika

Ob povzetku statističnih podatkov občine Litija, živi na 221 km² 15.625 prebivalcev, kar povprečno znaša 71,17 prebivalca na km². Največja gostota prebivalstva je v Litiji in znaša 405 prebivalcev na km², območje Ceste Komandanta Staneta, Brodarske ulice, Ulice solidarnosti, Maistrove ulice in Ulice Luke Svetca pa je zaradi blokovskega naselja še večja.

Krajevna/mestna skupnost	Površina v km ²	Število prebivalcev
Breg-Tenetiše	2,85	431
Dole	44,20	722
Gabrovka	42,38	1368
Hotič	7,26	979
Jevnica	13,37	1196
Konjšica	7,29	137
Kresnice	7,41	941
Litija	17,33	7030
Polšnik	35,07	870
Ribče	3,20	264
Sava	8,21	516
Spodnji Log	7,59	229
Vače	23,40	942

Vir: Centralni register prebivalstva, junij 2015

Ocenjujemo, da zaradi šolanja ali dela, dnevno migrira v sosednje občine, predvsem v Ljubljano, Trebnje oz. Novo mesto 1/3 oz. 5000 prebivalcev.

1.3.2. Kakovost gradnje

Popis nepremičnin za potrebe množičnega vrednotenja stavb (uvedbe davka za nepremičnine) nam daje podatek o starosti objektov na območju občine. Zaskrbljujoče je dejstvo, da je 47 % stanovanjskih objektov (53% vseh objektov) grajenih pred uvedbo predpisov o protipotresni gradnji. Iz navedenih podatkov predvidevamo, da v objektih, zgrajenih pred uvedbo zakonodaje o protipotresni gradnji biva 7500 prebivalcev oziroma 4000 v bolj ogroženih KS. 8100 prebivalcev prebiva v objektih, katerih potres intenzitete VI po EMS in več ne bi bistveno poškodoval, oziroma bi bile posledice takšnega obsega, da bi bilo njihovo popravilo ekonomsko upravičeno.

KS/MS	Število stavb zgrajenih v posameznem časovnem obdobju								
	do 1899	do 1850	do 1900	do 1950	do 1974	do 1990	do 2000	do 2010	nad 2010
Breg-Tenetiše	0	2	3	18	28	28	13	17	1
Dole	22	20	36	45	37	96	53	26	7
Gabrovka	20	46	94	99	103	173	127	63	12
Hotič	1	12	15	19	39	62	37	44	25
Jevnica	3	9	9	36	87	82	57	48	12
Konjšica	7	6	10	4	10	14	5	4	0
Kresnice	0	9	9	27	87	74	34	32	12
Litija	5	13	44	143	380	278	79	83	37
Polšnik	5	15	24	52	47	85	57	22	7
Ribče	5	2	3	9	21	27	15	8	3
Sava	3	2	13	24	44	37	17	19	4
Spodnji Log	0	4	8	5	6	33	8	6	0
Vače	15	21	36	35	57	100	48	34	17
SKUPAJ:	86	161	304	516	946	1089	550	406	137

Vir: Statistični urad RS

V občini Litija lahko v primeru potresa Intenzitete VI po EMS in več izkustveno pričakujemo precejšnjo materialno škodo tako na stanovanjskih objektih, kot gospodarskih zgradbah, ki so starejše kot 50 let, ko se je pričela protipotresna gradnja. Posledično lahko pričakujemo najmanj 1.400 občanov brez bivališča in najmanj 470 zasutih. Za njihovo rešitev bi potrebovali najmanj 600 reševalcev, ki bi morali odstraniti 2.700 m³ ruševin.

Z vidika ocenjevanja možnih posledic potresa je potrebno upoštevati tudi njegove sekundarne posledice: sproščanje nevarnih snovi (PETROL, MOL, OMV, KGZ Litija) požari, eksplozije, prekinitev vodovodov, kanalizacije, plinovoda, prekinitev telefonskih vodov in central, prekinitev električnih vodov in poškodbe na starejših transformatorskih postajah ter poslabšano higiensko - epidemiološko stanje.

1.3.3. Infrastruktura

1.3.3.1. Kanalizacijski sistem

V Litiji sistem temelji na zbiranju fekalnih vod in čiščenju v čistilni napravi. Cevovodi se nahajajo na zemljiščih, ki so manj stisljiva in imajo večjo nosilnost. Zato so možne poškodbe le ob večjem premikanju tal. Čistilna naprava je protipotresno grajena, vendar lahko pričakujemo, da bi lahko v primeru močnejšega potresa, prišlo do okvare naprav za prečrpavanje in posledično zalitja gorvodnega kanalizacijskega omrežja in zalitja nižje ležečih prostorov priključenih objektov na javni kanalizacijski sistem. Ostalo območje občine odvaja fekalne vode v reko Savo, oziroma prek greznice v naravo. Možnosti poškodb so večje, saj lahko ob poškodbi greznice ali premika betonskih cevi, pride do izlivanja fekalnih vod v okolico.

Gospodinjske in industrijske odpadke zbira JP KSP Litija in jih odvažajo v sortirnico na Širjavi, od tam pa na deponijo Unično v občini Hrastnik.

1.3.3.2. Vodovodni sistem

Na območju občine Litija deluje 18 vodovodnih sistemov, kateri so v upravljanju JP KSP Litija, oziroma upravljavcev vodovodov in zagotavljajo pitno vodo 80% prebivalcev občine.

Na ostalem območju je vodooskrba zagotovljena iz lokalnih vodnih virov, ali pa imajo kot glavni vir vode kapnico. V primeru sušnih obdobj ali drugih naravnih nesrečah, dovažajo vodo cisterne PGD oz JP KSP.

Večina omenjenih vodovodnih sistemov je opremljenih s hidranti.

Primarni cevovodi so večinoma zgrajeni iz aluminijastih cevi, ki so manj občutljive na tektonske premike, ob izgradnji centralne čistilne naprave se je zamenjalo večino primarnih cevovodov izdelanih s salonitnimi cevmi, ki bi že ob manjših tektonskih premikih popokale.

1.3.3.3. Telekomunikacijski promet

Takoj po potresu bi bile preobremenjene telefonske in GSM linije, kar bi v prvih urah po potresu otežkočalo vodenje, koordinacijo in ustvarjanje pogojev za normalizacijo stanja na področju prometa in zvez. Telekomunikacijski objekti na področju občine so zgrajeni po standardih protipotresne gradnje, tako da večjih prekinitev za daljše obdobje ni pričakovati.

1.3.3.4. Cestni promet

Ne pričakuje se večjih ovir zaradi porušitev, ker so objekti (mostovi in nadvozi) grajeni po standardih protipotresne gradnje, razen v gosto naseljenih delih mesta, kjer bi zaradi rušenj prišlo do zasutja cest in ulic. Možna so plazjenja zemljišč in usadi na znanih lokacijah.

1.3.3.5. Železniški promet

V primeru že tudi manjših premikanj tal, bo prihajalo do zruškov kamenja, usadov in plazenj na progo ter spremljajočo infrastrukturo in s tem do krajših prekinitev prometa. Večja verjetnost padcev posameznih manjših ali večjih skal je možna v smeri proti Zagorju, saj na tem odseku proge, dostikrat prihaja do motenj v prometu.

1.3.3.6. Elektroenergetski sistem

Zaradi občutljivosti transformatorskih postaj in preklopnega sistema na intenzivne vibracije bi prihajalo do izpadov električne energije. Na električnih vodih bi prihajalo do kratkih stikov, ki bi lahko povzročili požare. Zaradi prekinitev dobave električne energije bi se motnje kazale predvsem pri delu Zdravstvenega doma, javnih služb in zavodov, telekomunikacijskega sistema in sredstev javnega informiranja.

1.3.3.7. Plinovodno omrežje

Je zgrajeno po najnovejših protipotresnih standardih in poteka prav tako kot vodovod po zemljišču, ki ni podvrženo večjim deformacijam. Potrebno in pomembno je čimprejše zapiranje ventilov na vmesnih postajah in s tem preprečevanje širjenja požarov, ki bi nastali pri poškodbah mestne mreže in industrijske mreže. Državni plinovod poteka v glavnem zunaj naseljenih območij občine.

1.3.3.8. Kulturna dediščina

V primeru rušilnega potresa pričakujemo, da bo močno poškodovana tudi kulturna dediščina, ki vključuje dragocene zgodovinske, arhitekturne in sakralne objekte ter vsebine muzejev.

1.4. Stalež živine

Za izvajane potrebnih ukrepov v primeru poginulih, poškodovanih ali obolelih živali, je potrebno upoštevati stalež živali na območju občine, ki znaša:

- govedo	5177
- konji	132
- prašiči	300
- drobnica	1300

V primeru potresa intenzitete VI po EMS ali več, bi verjetno tretjina živine ostala brez bivališča, četrtna pa bi bila poškodovane. Po pridobitvi mnenja veterinarske inšpekcije glede izbruha nalezljivih bolezni in na podlagi mnenja veterinarjev, bi po potrebi izvajali zasilni zakol poškodovanih živali.

1.5. Verjetnost nastanka verižne nesreče

Potres pogosto spremljajo številne verižne nesreče, katerih škoda praviloma presega neposredno škodo zaradi potresa. Potres lahko spremljajo predvsem:

- požari in eksplozije, ki lahko nastanejo v večjem obsegu na območju strnjenega mestnega naselja, kjer je predvsem razvejana plinovodna mreža mestnega plina, na območjih industrijskih con ter v individualnih zgradbah
- nenadzorovano uhajanje nevarnih snovi v okolje, predvsem na območju bencinskih servisov, lom cevovodov, prevrnitev rezervoarjev, poškodbe lovilnih posod,
- poplave na posameznih območjih urbanega naselja, kjer lahko zaradi porušitve objekta ali usada v strugo vodotoka poplavi bližnje objekte,
- plazovi in podori predvsem na plazovitih območjih,
- prometne nesreče,
- epidemije in epizootije.

Ob verižni nesreči, ki je posledica potresa, poteka ukrepanje skladno z dokumenti zaščite in reševanja glede na nesrečo.

Podrobnejši podatki o občini Litija so dostopni na spletni strani
https://www.geoprostor.net/piso_int/ewmap.asp?obcina=LITIJA.

1.6. Ukrepi za zmanjšanje posledic potresa

Najpomembnejši ukrepi za preprečevanje in zmanjšanje posledic potresa so:

- potresno odporna gradnja (predpisane zahteve za novogradnjo, sanacijo in utrditev objektov, postopki za ocenjevanje po potresu poškodovanih objektov ter popotresno sanacijo),
- načrtovanje delovanja sistema ZRP (usposabljanje in opremljanje sil za ZRP ter izdelava in dopolnjevanje načrtov ZiR ob potresu),
- sistematično spremljanje in proučevanje potresne dejavnosti (državna mreža potresnih opazovalnic),
- priprava programov potresne sanacije ter utrjevanja objektov pomembnih za zaščito in reševanje, stanovanjskih in pomembnih javnih objektov s področja vzgoje in izobraževanja, varstva otrok, nege starejših občanov in drugih posebnih skupin prebivalcev ter drugih javnih dejavnosti,
- pregled stanja pomembnih infrastrukturnih sistemov (zlasti cest, železnic, mostov, podvozov, nadvozov, predorov, itn.) s ciljem ugotoviti potresno odpornost in ranljivost ter po potrebi zagotoviti povečanje potresne odpornosti teh objektov,

- pregled stanja pomembnih industrijskih objektov ter objektov v katerih se skladiščijo, shranjujejo ali izdelujejo nevarne snovi ter objektov virov večjega in manjšega tveganja za okolje ter po potrebi zagotoviti povečanje potresne odpornosti teh objektov,
- ustrezna organizacija in delovanje zdravstvene in socialne službe v primeru potresa z močnimi poškodbami,
- izboljšati pripravljenosti na potres, kar se zagotavlja z izobraževanjem prebivalcev za boljši odziv pri potresu, z usposabljanjem organov vodenja v ZRP ter upravnih organov na lokalni in državni ravni ter s pripravo akcijskih načrtov za reševanje.

Varstvo pred potresi v celoti obsega preventivo, vzpostavitev in vzdrževanje pripravljenosti za ZRP ter odpravljanje posledic potresa in potresno obnovo. Za potrese namreč velja, da potresov ne moremo ne napovedati ne preprečiti, lahko pa ublažimo njihove posledice na sprejemljiv obseg.

1.7. Sklepne ugotovitve

Potresov časovno ob uri in dnevu ni mogoče napovedovati, opredeljena so le območja, kjer lahko pričakujemo potres določene jakosti in z določeno verjetnostjo v časovnem obdobju. Znano je tudi, da ob prvem potresnem sunku sledijo naslednji s tendenco umirjanja.

V primeru potresa nižje stopnje (do V. EMS) v občini Litija ne bo občutneje moteno bivanje prebivalcev in delovni procesi v podjetjih, zavodih in drugih organizacijah. Prav tako ne pričakujemo večjih poškodb objektov in žrtev. Smiselno in prilagojeno nastalim razmeram potresa bi se izvajali ukrepi in naloge, ki so opredeljeni v tem načrtu.

V območjih, kjer prevladuje individualna gradnja z nizko gostoto objektov, grajenih na klasičen način iz opeke, ni pričakovati večjega števila žrtev.

Ob močnejšem potresu pričakujemo:

majhne razpoke ali odpadanje ometa na nekaterih slabo grajenih zgradbah, na mnogih lasaste razpoke,

večje poškodbe na nekaterih slabše grajenih zgradbah (večje in globlje razpoke v zidovih, rušitev dimnikov starih zgradb, zdrs strešnikov ipd).

Iz ocene ogroženosti občine Litija povzemamo, da ob potresu intenzitete VI po EMS ali več pričakujemo poškodbe na objektih v naslednjem obsegu:

- lažje poškodbe do 40 % objektov
- srednje poškodbe do 35% objektov
- težje poškodbe do 25 % objektov

2. OBSEG NAČRTOVANJA

2.1. Temeljne ravni načrtovanja

Temeljni načrt zaščite in reševanja ob potresu je **državni načrt**. Ta je izdelan za potres intenzitete VI EMS ali višje stopnje po evropski potresni lestvici EMS-98 (v nadaljevanju potres intenzitete VI EMS ali višje stopnje). S tem načrtom se urejajo zaščitni ukrepi in naloge ZRP. Regijski načrt zaščite in reševanja ob potresu je podrobneje razčlenjeni državni načrt zaščite in reševanja ob potresu. Regija je v tem primeru območje, ki ga organizacijsko pokriva Izpostava URSZR Ljubljana.

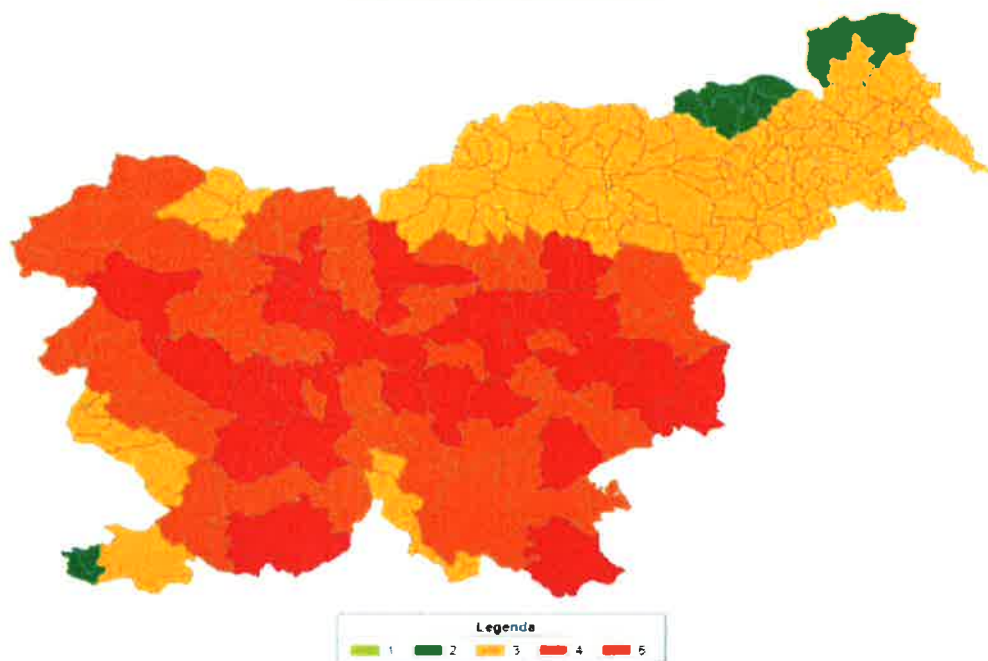
Občinski načrti zaščite in reševanja se, skladno z določili Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, številka 24/12), izdelajo v celoti za potres v občinah na potresnem območju, kjer je možen potres intenzitete VI EMS ali višje stopnje (4. in 5. razred ogroženosti).

Obveznost izdelave načrta oziroma dela načrta zaščite in reševanja ob potresu za posameznega nosilca načrtovanja je opredeljena z Oceno potresne ogroženosti Republike Slovenije, verzija 2.0, št. 842-9/2012-59-DGZR z dne 17.6.2013 v povezavi s preglednico 1, in glede na končno uvrstitev nosilca načrtovanja v določen razred ogroženosti. Obveznosti nosilcev načrtovanja iz preglednice 1 predstavljajo minimalne zahteve. Vsak nosilec načrtovanja se lahko odloči tudi za večji obseg načrtovanja.

Razred ogroženosti	Stopnja ogroženosti nosilca načrtovanja	Obveznosti nosilcev načrtovanja
1	Majhna	Treba je izdelati dokumente, v katerih se določi zagotavljanje pomoči potresno prizadetim območjem v silah in sredstvih za ZRP; ni treba izdelati načrta zaščite in reševanja v celoti, dela načrta oziroma dokumentov za izvajanje določenih zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.
2	Srednja	Treba je izdelati dokumente, v katerih se določi zagotavljanje pomoči potresno prizadetim območjem v silah in sredstvih za ZRP; ni treba izdelati načrta zaščite in reševanja v celoti, priporočljivo pa je pripraviti dokumente, v katerih se določi način obveščanja ter se razdela izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.
3	Velika	Treba je izdelati del načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente, v katerih se določita način obveščanja in zagotavljanje pomoči potresno prizadetim območjem v silah in sredstvih za ZRP ter se razdela izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.
4	Zelo velika 1	Treba je v celoti izdelati samostojen načrt zaščite in reševanja ob potresu.
5	Zelo velika 2	Treba je v celoti izdelati samostojen načrt zaščite in reševanja ob potresu.

Preglednica 1: Obveznosti nosilcev načrtovanja

Vir: http://www.sos112.si/slo/tdocs/ogrozenost_potres.pdf

1-majhna, 2-srednja, 3-velika, 4-zelo velika 1, 5-zelo velika 2

Slika 3: Potresna ogroženost slovenskih občin

Vir: http://www.sos112.si/slo/tdocs/ogrozenost_potres.pdf

Iz preglednice 1 in slike 3 je razvidno, da občina Litija leži na območju, kjer je možen potres intenzitete VI po EMS in več, je ocenjena v 5. razred ogroženosti, zato mora izdelati celoten načrt zaščite in reševanja ob potresu.

P-39	Evidenčni list o vzdrževanju načrta
------	-------------------------------------

Organizacije, ki opravljajo vzgojno-izobraževalno, socialno, zdravstveno ali drugo dejavnost, ki obsega tudi oskrbo ali varovanje 30 ali več oseb v občini Litija, skladno z Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, številka 24/12), načrtujejo izvedbo potrebnih zaščitnih ukrepov ter nalog ZRP.

Z. št.	Organizacija	Ukrepi in naloge, ki jih morajo razdelati
	OŠ Litija, OŠ Gradec, Gimnazija Litija, OŠ Gabrovka - Dole	Umik (evakuacija) iz objekta Prva pomoč poškodovanim
	VVZ	Umik (evakuacija) iz objekta Premestitev ter začasna (zasilna) namestitve v nadomestne objekte sorodnih ali drugih organizacij Prva pomoč poškodovanim
	Javno podjetje Komunalno stanovanjsko podjetje Litija	Odprava okvar, poškodovane ali uničene infrastrukturne naprave in napeljave za oskrbo s pitno vodo, nujna popravila poškodovanih cestnih povezav ter kanalizacijskega sistema
	ZD Litija	Izvajanje zdravstvenega varstva prizadetih občanov
	CSD Litija	Načrt dejavnosti

Načrt dejavnosti izdelajo naštetá podjetja, zavodi ali ustanove, ki sodelujejo v sistemu ZRP občine in sicer kot dodatek k občinskim načrtom zaštíte in reševanja

2.2. Načela zaštíte, reševanja in pomoči

Zaštíta, reševanje in pomoč se ob potresu organizirajo skladno z načeli, ki jih določa Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, in sicer:

- Vsakdo ima pravico do zaštíte, reševanja in pomoči, če je zaradi nesreče ogroženo njegovo življenje, zdravje ali premoženje.
- Ob nesreči imata zaštíta in reševanje človeških življenj prednost pred vsemi drugimi zaščitnimi in reševalnimi dejavnostmi.
- Ob nesreči je vsakdo dolžan pomagati po svojih močeh in sposobnostih.
- Podatki o nevarnostih ter o dejavnostih državnih organov, lokalnih skupnosti in drugih izvajalcev nalog varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so javni.
- Občina mora zagotoviti, da je prebivalstvo na območju, ki bi ga lahko prizadela naravna ali druga nesreča, obveščeno o nevarnostih.
- Občina pri zagotavljanju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v skladu s svojimi pristojnostmi, prednostno organizira izvajanje preventivnih ukrepov.
- Vsaka fizična in pravna oseba je v skladu z zakonom odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.
- Občina uporabi za zaščito, reševanje in pomoč ob naravni ali drugi nesreči najprej svoje sile in sredstva. Kadar zaradi velikega obsega nesreče, oziroma ogroženosti sile in sredstva občine niso zadostni ali niso zagotovljene med sosednjimi občinami, regija zagotavlja uporabo sil in sredstev s širšega območja.
- Vse dejavnosti za zaščito, reševanje in pomoč so človekoljubne narave.
- Vojsko in obrambna sredstva je mogoče uporabiti za zaščito, reševanje in pomoč, če razpoložljive sile in sredstva ne zadoščajo za nujno reševanje ter pomoč in če vojska ni nujno potrebna pri opravljanju obrambnih nalog.
- Vodenje zaštíte, reševanja in pomoči temelji na obveznem izvajanju odločitev organov, pristojnih za vodenje Civilne zaštíte in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč.

3. ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI OB POTRESU

3.1. *Temeljne podmene načrta*

Temeljne podmene načrta zaščite in reševanja ob potresu so:

1. Občinski načrt zaščite in reševanja je izdelan za potres intenzitete VI po EMS ali višje stopnje ne glede na to, katero območje v občini prizadene in ne glede na žarišče potresa. Ukrepi in naloge v načrtu se smiselno, po potrebi in postopno izvajajo tudi ob potresu nižje stopnje.
2. Varstvo pred potresom zagotavljajo v okviru svojih pravic in dolžnosti oziroma pristojnosti prebivalci kot posamezniki, prebivalci prostovoljno organizirani v raznih društvih in drugih nevladnih organizacijah, ki se ukvarjajo z zaščito in reševanjem, javne reševalne službe, podjetja, zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je pomembna za zaščito in reševanje ter občina in državni organi.
3. Varnost prebivalcev ob potresu ni odvisna samo od potresne ranljivosti zgradb, v katerih prebivajo, temveč tudi od potresne ranljivosti drugih zgradb, kjer veliko ljudi na manjši površini preživi veliko časa. Ocenjujemo, da je v dopoldanskem času odsotnih 2200 dijakov in študentov, ter 3000 občanov, ki so zaposleni izven občine. Skladno z Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja morajo načrte zaščite in reševanja izdelati tudi organizacije, ki opravljajo vzgojno-izobraževalno, socialno, zdravstveno ali drugo dejavnost, ki obsega tudi oskrbo ali varovanje 30 ali več oseb, če so na potresno ogroženem območju in načrtujejo izvedbo potrebnih zaščitnih ukrepov ter nalog ZRP skladno z občinskim načrtom.

Zato izvedbo zaščitnih ukrepov oziroma naloge zaščite, reševanja in pomoči načrtujejo:

- OŠ Litija, v kateri je skupaj s POŠ in varovanci vrtca Polhek, 491 otrok in 92 zaposlenih,
 - OŠ Gradec, v kateri je skupaj s POŠ 619 otrok in 100 zaposlenih,
 - OŠ Gabrovka – Dole, v kateri je skupaj s POŠ in vrtcem Čebelica 256 otrok in 54 zaposlenih,
 - VVZ Litija, katerega enote obiskuje 531 otrok in ima 109 zaposlenih,
 - ZD Litija, ki s 82 zaposlenimi zagotavljajo zdravstveno varstvo občanov,
 - JP KSP Litija, ki upravlja vodovodne sisteme Litija – Šmartno, Kresnice – Kresniški vrh, Golišče, Mala Goba – Velika Goba – Preženjske njive, Konjšica, Čateška gora – Gabrska gora, Ribče – Jesenje, Mala Sela – Slivna, Gabrovka in Vodice pri Gabrovki,
4. Življenja ljudi so ob potresu ogrožena zaradi poškodb objektov in možnih verižnih nesreč vaških in mestnega središča, zaradi poškodb druge prometne infrastrukture, poškodb na električnih, plinskih in drugih napeljavah itd. Podjetja za distribucijo elektrike (Elektro Ljubljana DE Ljubljana okolica, Trbovlje in Trebnje), vode (JP KSP Litija), zemeljski plin (Istrabenz plini) upravljavci infrastrukture (Slovenske železnice, DRSC, Geoplin d.o.o., JP KSP Litija) in podjetja, ki v proizvodnji uporabljajo nevarne snovi, morajo v svojih načrtih opredeliti ukrepe in naloge za zaščito in reševanje, ki so v njihovi pristojnosti. Tisti, ki imajo sedeže v občini Litija morajo načrte uskladiti z občinskim načrtom. Slovenske železnice morajo na prošnjo občine posredovati podatke o prevozih nevarnih snovi na območju občine Litija.
 5. Prebivalci na potresno ogroženem območju morajo biti pravočasno in objektivno obveščeni o pričakovanih nevarnostih potresa, njegovih posledicah, načrtih in ukrepih za zmanjšanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob potresu. Občina v ta namen izdela načrt informiranja javnosti.
 6. Ob izvajanju ZRP se angažirajo najprej vsi lokalni viri, če le ti na prizadetem območju ne zadoščajo, občina po načelu postopnosti prične zaprosati za pomoč sosednje občine

(Dol pri Ljubljani, Moravče, Zagorje, Trbovlje, Radeče, Sevnica, Šentrupert, Trebnje, Mirna, Šmartno in Ljubljana), ljubljansko regijo, oziroma državo.

3.2. Zamisel izvedbe načrta zaščite in reševanje

3.2.1. Koncept odziva ob potresu

Koncept odziva ob potresu temelji na posledicah, ki jih povzroči potres pri ljudeh, naravi in na objektih.

EMS-98 intenziteta	Naziv	Značilni učinki (povzeto)
I	Nezaznaven	Ljudje ga ne zaznajo.
II	Komaj zaznaven	V hišah ga čutijo redki posamezniki v mirovanju.
III	Šibek	V zaprtih prostorih ga čutijo posamezniki. Mirujoči čutijo zibanje ali rahlo tresenje.
IV	Zmeren	V zaprtih prostorih ga čutijo mnogi, na prostem pa redki posamezniki. Posamezniki se zbudijo. Okna in vrata zaropotajo, posode zažvenketajo.
V	Močan	V zaprtih prostorih ga čuti večina, na prostem pa posamezniki. Mnogi se zbudijo. Posamezniki se prestrašijo. Ljudje čutijo tresenje celotne stavbe. Viseči predmeti vidno zanihajo. Majhni predmeti se premaknejo. Vrata in okna loputajo.
VI	Z manjšimi poškodbami	Mnogi ljudje se prestrašijo in zbežijo na prosto. Nekateri predmeti padejo na tla. Mnoge stavbe utrpijo manjše nekonstruktivske poškodbe (lasaste razpoke, odpadanje manjših kosov ometa).
VII	Z zmernimi poškodbami	Večina ljudi se prestraši in zbeži na prosto. Stabilno pohištvo se premakne iz svoje lege in številni predmeti padejo s polic. Mnoge dobro grajene navadne stavbe so zmerno poškodovane: majhne razpoke v stenah, odpadanje ometa, odpadanje delov dimnikov; na starejših stavbah se lahko pojavijo velike razpoke v stenah in se porušijo predelne stene.
VIII	Z močnimi poškodbami	Mnogi ljudje s težavo lovijo ravnotežje. Pojavijo se velike razpoke na stenah mnogih stavb. Pri posameznih dobro grajenih navadnih stavbah se porušijo stene, slabo grajene stavbe se lahko porušijo.
IX	Rušilen	Splošna panika. Mnogi slabo grajeni objekti se porušijo. Tudi dobro grajene navadne stavbe so zelo močno poškodovane: porušitve sten in delne porušitve stavb.
X	Zelo rušilen	Mnogo navadnih dobro zgrajenih stavb se poruši.
XI	Uničujoč	Večina navadnih dobro zgrajenih stavb se poruši, uničene so celo nekatere stavbe z dobro potresno odporno konstrukcijo.
XII	Popolnoma uničujoč	Skoraj vse stavbe so uničene.

Preglednica 2: Kratka oblika potresne lestvice

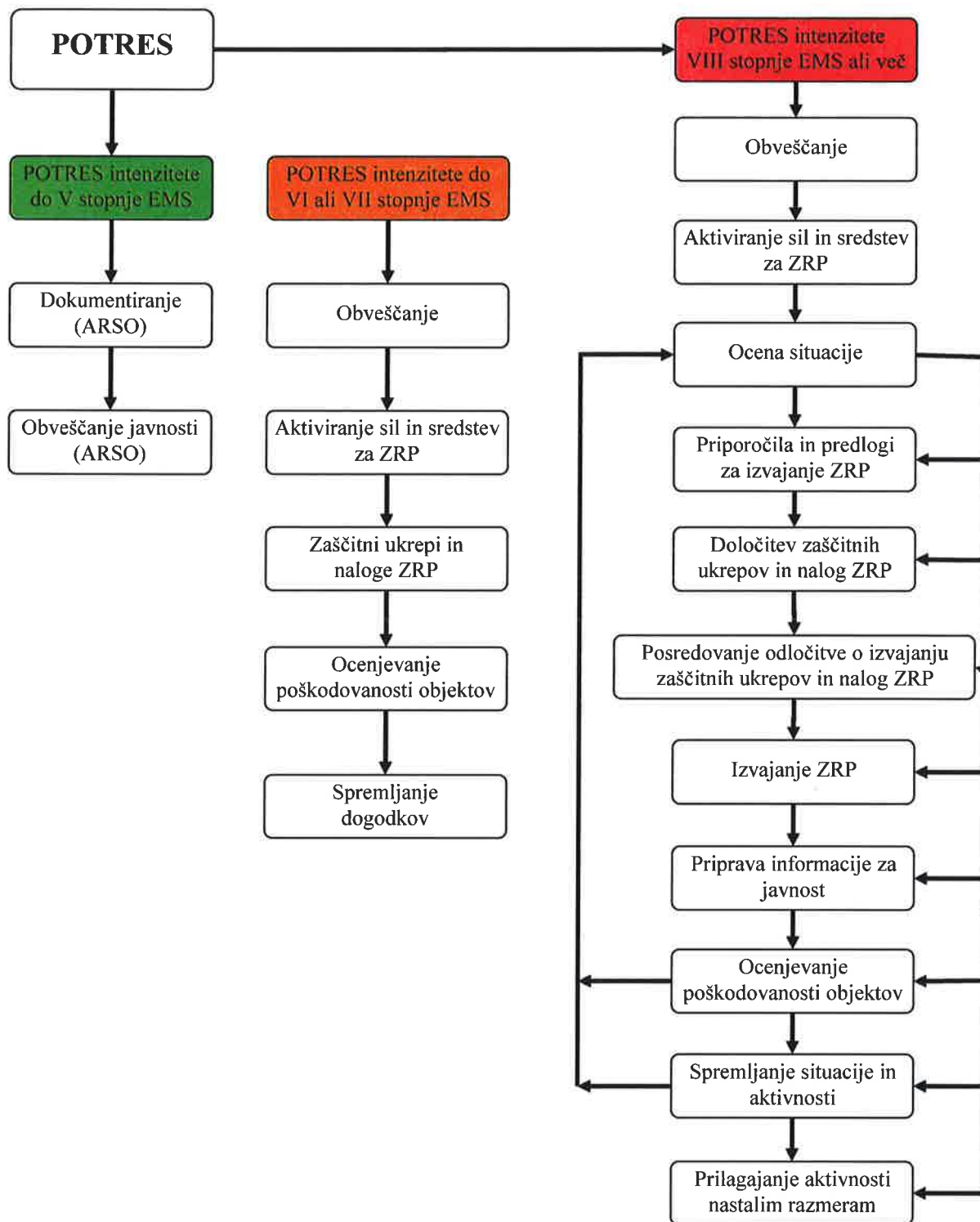
Vir: <http://www.arso.gov.si/potresi/obvestila%20o%20potresih/EMS.pdf>

Barvna legenda:

Zelena	ni učinkov
rumena	Intenziteta se določa na podlagi učinkov na ljudi in predmete
Rdeča	intenziteta se določa na podlagi učinkov na stavbe (poškodbe), ljudi in predmete

Klasifikacijo potresa (po potresnih lestvicah) in epicenter potresa določi Agencija RS za okolje, Urad za seizmologijo in to na:

1. **POTRES INTENZITETE DO VKLJUČNO V STOPNJE PO EMS:** ljudje zaznajo potres, ne povzroči poškodb na objektih. Urad za seizmologijo potres dokumentira in obvesti javnost o vsakem potresu, ki ga s svojimi čutili lahko zaznajo občani.
2. **POTRES INTENZITETE VI IN VII STOPNJE PO EMS:** poškodbe pri ljudeh in objektih.
3. **POTRES INTENZITETE VIII ALI VIŠJE STOPNJE PO EMS:** poškodbe in možne smrtne žrtve ljudi, večje poškodbe ali rušenja objektov.

Shema 1: Koncept odziva ob potresu

3.3. Uporaba načrta

Občinski načrt zaščite in reševanja ob potresu v občini Litija se aktivira, ob močnejšem ali ob potresu intenzitete VI po EMS ali več, oziroma, ko je zaznati poškodbe pri ljudeh in na objektih ter nastanejo razmere, ko redne službe in dejavnosti ne morejo zaradi obsega nesreče odpravljati posledic.

Na podlagi ocene nesreče in njenih posledic, se poveljnik CZ občine Litija ali njegov namestnik odloči o izvajanju načrta delno, ali v celoti.

Odločitev o uporabi načrta sprejme poveljnik CZ občine Litija oziroma njegov namestnik (pisno ali ustno).

Sklep o preklicu izvajanja posameznih zaščitnih ukrepov in nalog sprejme poveljnik CZ občine, ali njegov namestnik, ki je ukrepe sprejel.

Načrt ZiR ob potresu občine Litija in njegove priloge ter dodatki se nahajajo v prostorih štaba CZ oz. sodelavcu za zaščito in reševanje (Jerebova ulica 14, 1270 Litija)

D-19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D-20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP

4. POTREBNE SILE, SREDSTVA IN RAZPOLOŽLJIVI VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA OB POTRESU

4.1. Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog ZRP v občini Litija

4.1.1. Občinski organi:

- župan,
- občinski svet
- nadzorni odbor.

P-101	Seznam odgovornih oseb v občini
-------	---------------------------------

4.1.2. Sile za ZiR:

4.1.2.1. Organi CZ:

- poveljnik CZ Občine Litija,
- namestnik poveljnika CZ Občine Litija,
- štab CZ Občine Litija,

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
-----	---

4.1.2.2. Enote in službe CZ:

- enote za prvo pomoč,
- enote za TR,
- enote za RKB zaščito,
- služba za vzdrževanje in uporabo zaklonišč,
- služba za podporo.
- poverjeniki CZ

P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč

4.1.2.3. Javne službe, organizacije in pogodbeni podjetja:

- javna zdravstvena služba – **Zdravstveni dom Litija,**
- javna veterinarska služba – **Veterinarska postaja Litija, Veterinarska ambulanta Šekli&Kukovica, ambulanta Gaber Eva Lesjak s.p.,**
- javna služba socialnega varstva – **Center za socialno delo Litija,**
- gospodarske javne službe – **JP KSP Litija s kooperanti,**
- javna podjetja – **Elektro Ljubljana, Cestno podjetje Novo mesto, Telekom Slovenije, Podjetje za urejanje hudournikov,**
- podjetja, s katerimi so sklenjene pogodbe za tehnično reševanje – **Trgograd d.o.o., Šuštar trans d.o.o., Gregorin Tomaž s.p.**

P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P-10	Pregled gradbenih organizacij

4.1.2.4. Enote in službe društev in drugih nevladnih organizacij:

- GZ Litija, PGD Breg, Dole, Gabrovka, Hotič, Jevnica, Kresnice, Litija, Polšnik, Ribče, Sava, Tihaboj, Vače,
- Rdeči križ Slovenije – **OZ Litija**,
- Karitas – **Župnijski Karitas Litija**,
- skavti – **Steg Litija**,
- radioamaterji – **Radio klub Litija S59DLR**.

P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-25	Pregled humanitarnih organizacij s podatki o odgovornih

4.2. Komisija za ocenjevanje škode

- občinska komisija za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah,
- občinska komisija za oceno uporabnosti poškodovanih objektov.

P-32	Seznam članov komisij za oceno uporabnosti objektov
P-33	Seznam članov komisije za ocenjevanje škode

4.3. Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta

Za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči, se načrtujejo obstoječa sredstva, ki se zagotavljajo na podlagi predpisanih meril za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito reševanje in pomoč.

Materialno tehnična sredstva sestavljajo:

- zaščitno-reševalna oprema in orodja kamor spadajo sredstva za osebno in skupinsko zaščito, sredstva za nastanitev prebivalcev, oprema, vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci.
- sredstva pomoči, kamor spadajo živila, pitna voda, zdravila in drugi predmeti oziroma sredstva, ki so namenjena brezplačni razdelitvi ogroženemu prebivalstvu.

Uporabljajo se sredstva, ki so v lasti Občine Litija, Civilne zaščite Občine Litija ter sredstva prostovoljnih gasilskih društev (v dogovoru z društvi). Po potrebi se uporabi tudi sredstva šol in vrtcev (v dogovoru). Prav tako se sodeluje s podjetniki, ki bi uporabljali lastno opremo (sklenjene pogodbe o sodelovanju). V primeru potrebe po dodatnih sredstvih, ki jih ne bi mogli pridobiti znotraj občine, bi za pomoč prosili najprej sosednje občine Dol pri Ljubljani, Moravče, Zagorje, Trbovlje, Radeče, Sevnica, Šentrupert, Trebnje, Mirna, Šmartno ali Ljubljano ter štab CZ za ljubljansko regijo.

Sredstva pomoči humanitarnih organizacij, po potrebi bi sredstva dobavila trgovska podjetja, ki imajo na območju občine svoje trgovine. Prevoz vode zagotavljajo s svojimi vozili prostovoljna gasilska društva in JP KSP Litija.

P-6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
P-14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode

P-122	Pregled evakuacijskih vozil
P-123	Seznam reševalnih vozil

4.4. Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta

Finančna sredstva potrebna za izvajanje načrta se zagotavljajo v okviru proračuna občine Litija skladno s petletnim programom varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in požarnega varstva in letnim načrtom varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (program dela).

Dodatna sredstva za financiranje izdatkov za odpravo posledic nesreč, do zagotovitve osnovnih pogojev za življenje, se v skladu s predpisanim postopkom zagotovi iz sredstev proračunske rezerve ali jih dodatno odobri Občinski svet in država.

D-1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta ZIR
-----	--

5. ORGANIZACIJA IN IZVEDBA OPAZOVANJA OBVEŠČANJA IN ALARMIRANJA

5.1. Opazovanje potresne aktivnosti

Opazovanje potresne aktivnosti na območju RS, izvaja Agencija RS za okolje - Urad za seizmologijo s stalnim spremljanjem in proučevanjem potresne aktivnosti.

Državna mreža potresnih opazovalnic zagotavlja potrebne podatke za spremljanje potresnih sunkov in omogoča samodejno obveščanje javnosti s preliminarnimi opredelitvami osnovnih značilnosti potresa najpozneje v desetih minutah po potresu.

Prve preverjene podatke o potresu na območju države (občine) lahko ARSO – Urad za seizmologijo in geologijo pripravi v 15 minutah oziroma najpozneje v eni uri po potresu.

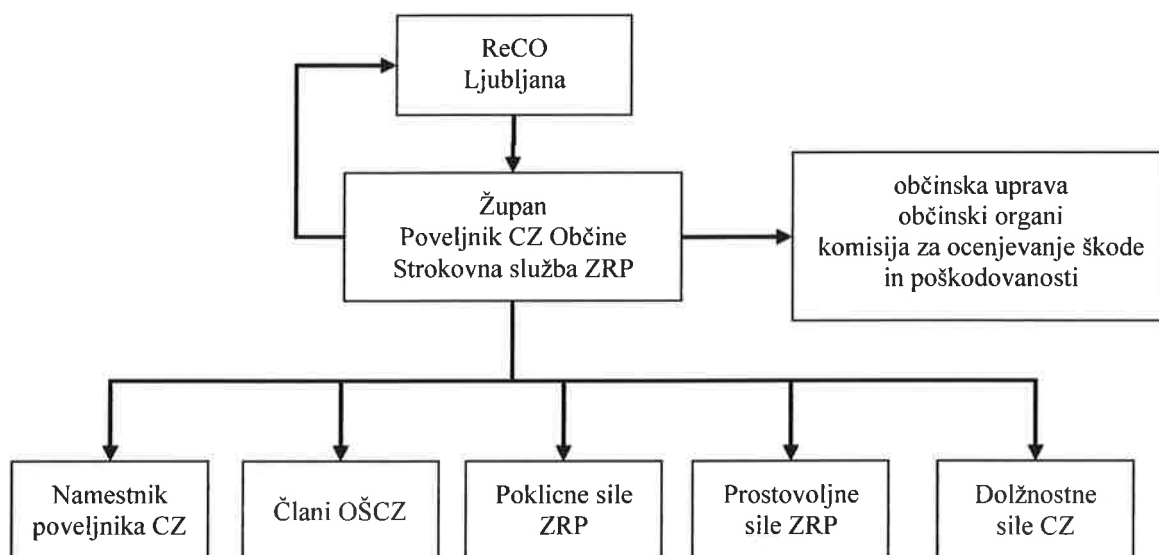
Ob potresu intenzitete VI EMS ali višje stopnje vzpostavi ARSO – Urad za seizmologijo in geologijo lokalno mrežo prenosnih terenskih opazovalnic za spremljanje popotresnih sunkov.

5.2. Obveščanje pristojnih organov in javnosti ob potresu

Na podlagi obvestil iz terena ReCO Ljubljana o močnejšem potresu intenzitete VI po EMS ali več obvesti:

- poveljnika CZ občine oziroma njegovega namestnika
- župana občine Litija oziroma drugo odgovorno osebo po seznamu odgovornih oseb v občini.

Direktor občinske uprave je odgovoren, da obvesti ostale odgovorne delavce v občinskih službah, ki so odgovorni za delo posameznih služb, medtem, ko strokovni delavec za ZiR po nalogu poveljnika štaba CZ obvesti ostale člane štaba ter gasilske enote in GZ Litija.

Shema 2 : Opazovanje in obveščanje o potresu

Obveščanje praviloma poteka preko telefonskih zvez, sistema tihega alarmiranja in sistema radijskih zvez ZARE.

Občina ob potresu, ki povzroči materialno in drugo škodo, objavi posebno telefonsko številko, na kateri lahko državljani dobijo vse informacije o potresu, napotke kako naj ravnajo in sami sporočajo posledice nesreče.

Za sprotno informiranje organov v lokalni skupnosti in drugih izvajalcev nalog zaščite, reševanja in pomoči o stanju in razmerah na prizadetem območju, sprejetih ukrepih in poteku izvajanja zaščite in reševanja ter odpravljanja posledic potresa, skrbi poveljnik CZ ob pomoči strokovne službe občine. V ta namen v dogovoru z županom posreduje v ReCO Ljubljana podatke o prvih posledicah potresa na tel. številko 112, nato pa čimbolj natančno pisno prvo poročilo iz katerega mora biti razviden obseg posledic potresa, število poškodovanih, porušenih ali delno porušenih objektov z njihovo lokacijo, podatki o morebitnih ruševinah, žrtvah, poškodovanih, o motnjah in poškodbi infrastrukture ter morebitnih verižnih nesrečah.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P-15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
P-17	Seznam prejemnikov informativnega biltena
P-101	Seznam odgovornih oseb v občini

5.2.1. Alarmiranje prebivalstva

Ker je potres nemogoče napovedati je alarmiranje smiselno le v primeru grožnje verižnih nesreč po potresu. O alarmiranju prebivalstva odloča poveljnik CZ občine ali vodja intervencije, če je to nujno potrebno.

5.2.2. Obveščanje občanov

Za obveščanje prebivalcev na prizadetem območju skrbi občina. Občinski organi in službe, ki vodijo in izvajajo zaščito, reševanje in pomoč (župan in poveljnik CZ občine) vzpostavijo čim bolj neposreden stik in redno komuniciranje s prebivalci, da bi dosegli

ustrezno zaupanje in odzivanje na njihove odločitve. Poveljnik CZ občine skrbi, da se prebivalcem razdelijo napotki za ravnanje po potresu. Pripravljena obvestila in napotki se prebivalcem razdelijo na krajevno običajen način.

Informacije o razmerah na prizadetem območju Občina posredujejo prek javnih občil. Za dodatne informacije lahko Občina objavi posebno telefonsko številko oziroma po potrebi organizira informativni center v katerem se angažirajo socialna služba, RK, Karitasa in druge službe.

Prek informacijskih centrov prebivalci dobijo informacije o:

- posledicah potresa (poškodovanih, pogrešanih, evakuiranih, mrtvih, materialni škodi, porušenih/delno porušenih objektih),
- vplivu potresa na prebivalce in okolje,
- pomoči, ki jo lahko pričakujejo,
- ukrepih za omilitev posledic potresa,
- izvajanju osebne in vzajemne zaščite,
- sodelovanju pri izvajanju zaščitnih ukrepov,
- o oceni poškodovanosti objektov in primernosti za bivanje.

Napotki za ravnanje ob potresu so dosegljivi tudi na spletnem naslovu URSZR <http://www.sos112.si/slo/page.php?src=np41.htm>.

D-5	Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskih centrov
P-18	Seznam medijev, ki bodo posredovala obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov

5.2.3. Obveščanje širše javnosti

Za obveščanje javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči iz občinske pristojnosti, sta odgovorna župan in poveljnik CZ občine ali za to posebej pooblaščen oseba.

Informacijsko dejavnost na tem področju organizira in usklajuje občina in v ta namen, skupaj s poveljnikom CZ občine:

- pripravlja skupna sporočila za javnost;
- navezuje stike z redakcijami medijev in novinarji ter skrbi, da imajo na razpolago informativna in druga gradiva in da so jim dostopni informacijski viri;
- organizira in vodi novinarske konference;
- spremlja poročanje medijev.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki morajo na podlagi določil 25. člena Zakona o medijih (Uradni list RS, številka 110/06 – UPB1 in 47/12) na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo, povezano z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine.

V takih primerih najprej občina pošlje sporočilo preko ReCO Ljubljana za takojšnjo objavo naslednjim medijem:

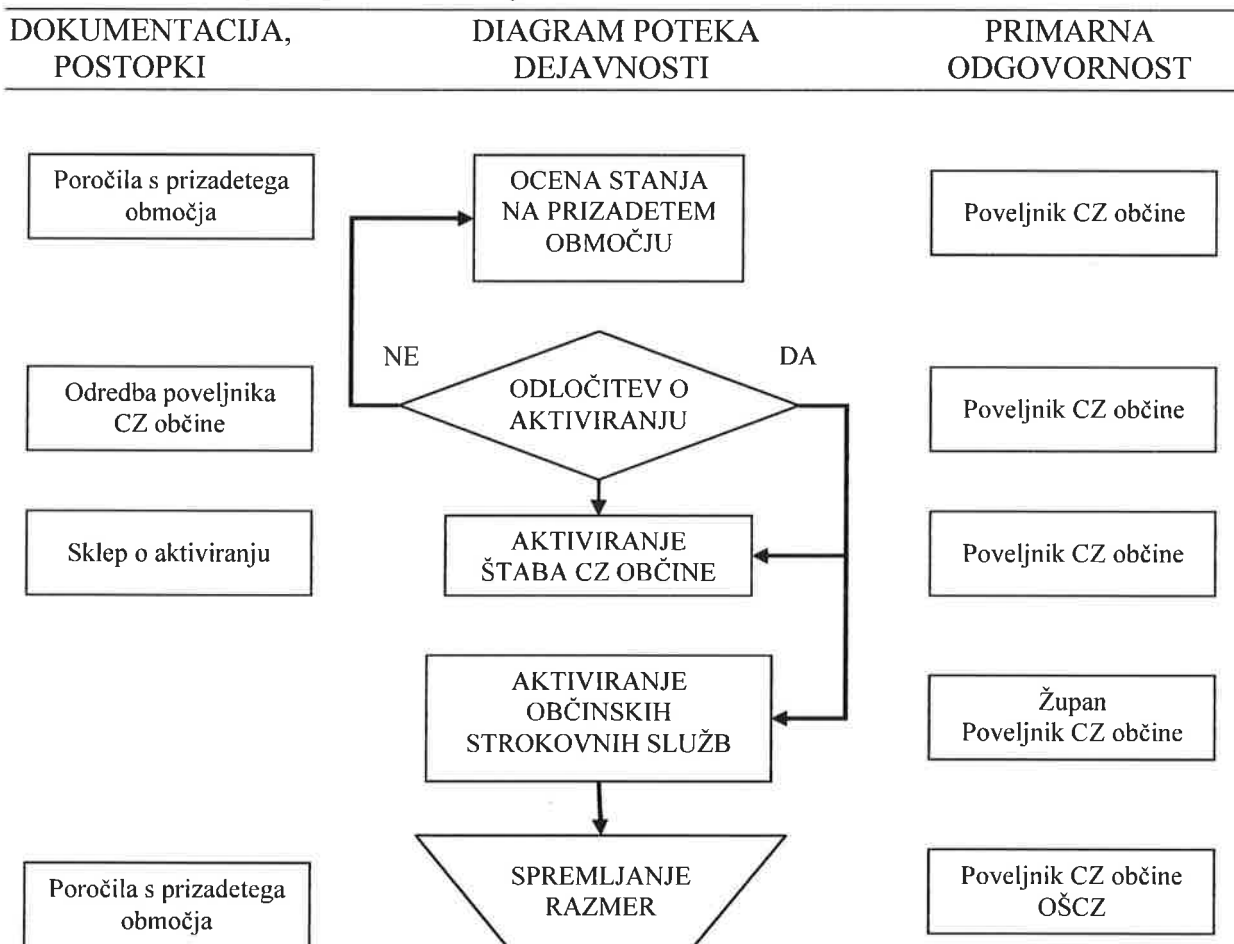
- Televizija Slovenija,
- Radio Slovenija,
- Slovenska tiskovna agencija,
- Lokalna sredstva obveščanja – Radio Geoss (Radio 1), ATV Signal.

V primeru, da je aktiviran državni načrt, je obveščanje širše javnosti v pristojnosti občine.

P-15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
P-17	Seznam prejemnikov informativnega biltena
P-18	Seznam medijev, ki bodo posredovala obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov

6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ

6.1. Aktiviranje organov vodenja in strokovnih služb

Shema 3: Aktiviranje organov vodenja

Župana občine in poveljnika CZ občine aktivira ReCO Ljubljana. Po prejetem obvestilu in prvih poročilih s terena ter glede na posledice potresa poveljnik CZ občine aktivira/skliče organe, ki so pristojni za operativno in strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči v občini, oziroma podpirajo vodenje

Župan oz. poveljnik CZ občine aktivira/skliče:

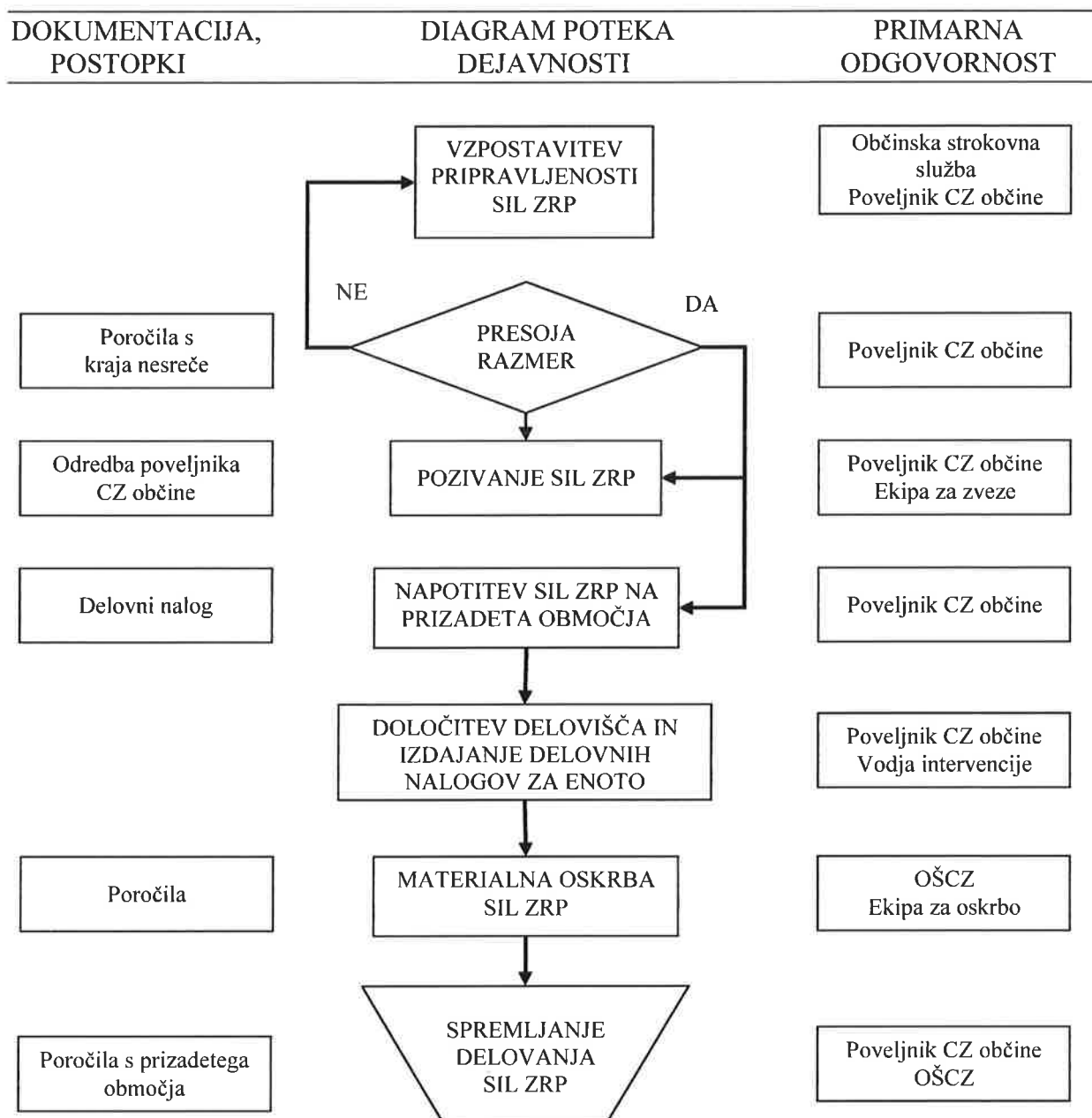
- Člane občinskega štaba CZ;
- Odgovorne osebe občine;
- Pripadnike CZ službe za podporo - Ekipa za zveze (kurirje) ter druge sile za ZIR;
- Komisijo za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah;
- Komisijo za ocenjevanje poškodovanosti objektov;
- Ostale po nalogu pristojnih oziroma odgovornih oseb.

Organi vodenja ZRP in pripadniki JGS občine se takoj, ko mine prvi potresni sunek in ko presodijo ali gre za močnejši potres, katerega učinki bodo zahtevali njihovo aktivnost aktivirajo po principu samosklica.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
-----	---

P-101	Seznam odgovornih oseb v občini
P-102	Seznam zaposlenih
P-103	Seznam oseb, ki se jih obvešča o izrednih dogodkih

6.2. Aktiviranje sil in sredstev za ZRP

Shema 4: Aktiviranje sil in sredstev ZRP

Za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob potresu poveljnik CZ občine glede na oceno stanja, aktivira enote Civilne zaščite in druge sile za zaščito in reševanje.

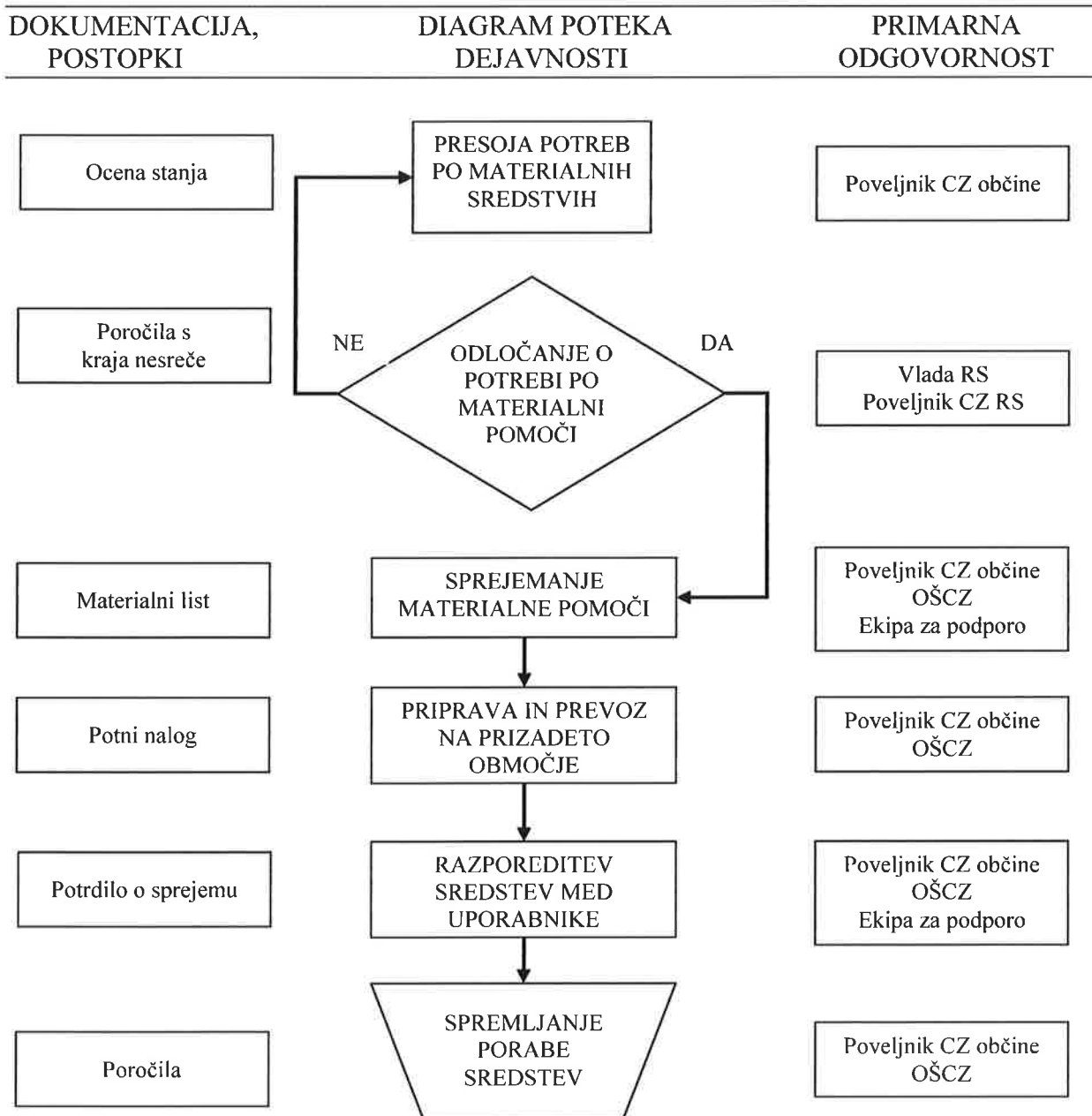
Za zagotavljanje varnosti se aktivira tudi Policijska postaja Litija, zaradi urejanja cestnega prometa za intervencijska vozila, zavarovanja območja dogajanja posameznih zaščitnih ukrepov in opravljanja drugih nalog iz svoje pristojnosti.

Pozivanje občinskih pripadnikov CZ in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč izvaja občinska strokovna služba, ki ureja tudi vse zadeve v zvezi z nadomestili plač in povračil stroškov, ki jih imajo pripadniki pri opravljanju dolžnosti v CZ, oziroma pri zaščiti in reševanju.

Občinske sile za zaščito, reševanje in pomoč, ki odidejo na prizadeto območje, se zberejo na svojih zbirališčih, kjer se jim na podlagi potreb prizadetega območja določi delovišče.

P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-162	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev
P-163	Vzorec delovnega naloga

6.3. Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih

Shema 5: Zagotavljanje pomoči

V primeru nesreče se najprej uporablja sredstva in oprema, ki so v lasti Občine Litija, CZ občine Litija ter opremo društev in organizacij.

Za potrebna materialna sredstva kot so specialna oprema in druga zaščitna in reševalna oprema pri odpravljanju posledic potresa, ki jih občina nima, poveljnik CZ občine zaprosi poveljnika CZ za ljubljansko regijo.

Materialna pomoč za katero zaprosi občina pri zaščiti in reševanju in odpravljanju posledic potresa lahko obsega:

- pomoč pri zagotavljanju specialne opreme, ki jo na območju občine ni mogoče dobiti ali je ni dovolj (gradbena mehanizacija, električni agregati, naprave za prečiščevanje vode ipd.),
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi,
- pomoč v hrani, pitni vodi, zdravilih, obleki, obutvi ipd.,
- pomoč v sredstvih za začasno nastanitev in oskrbo ljudi, ki so ostali brez doma (šotori, kamp oprema, grelci ipd).

Sosednje občine - Dol pri Ljubljani, Moravče, Zagorje, Trbovlje, Radeče, Sevnica, Šentrupert, Trebnje, Mirna, Šmartno in Ljubljana, se v zagotavljanje pomoči vključujejo le na področju izvajanja zaščitnih in reševalnih aktivnosti na podlagi odločitve pristojnega regijskega poveljnika CZ oziroma na podlagi odločitev županov o nujenju pomoči sosednji občini. Slednje se izvaja na podlagi dogovorov o medobčinski pomoči, ki temelji predvsem na solidarnosti.

Posamezni strokovnjaki, reševalne enote in službe ter materialna pomoč, se zberejo na mestu intervencije, ki ga določi vodja intervencije. V kolikor to ni možno se pomoč, ki prihaja po cesti sprejema v skladišču CZ na Kidričevi cesti v Litiji, s helikopterji pa na nogometnem igrišču v Litiji. Za sprejem in razdeljevanje pomoči skrbi enota za podporo.

V primeru dolgotrajnejše in zahtevnejše potrebe se organizira Občinski logistični center.

P-5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-174	Pregled humanitarnih organizacij za zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči

7. UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1. Organi in njihove naloge

Vodenje sil za zaščito, reševanje in pomoč je urejeno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Operativno strokovno vodenje sil za ZRP ob nesreči se organizira in izvaja kot enoten sistem.

7.1.1. Občinski organi

7.1.1.1. Župan

- vodi zaščito, reševanje in pomoč ter odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč,
- skrbi za izvajanje ukrepov za preprečitev in zmanjšanje posledic naravnih in drugih nesreč,
- skrbi za obveščanje prebivalcev o nevarnostih, stanju varstva in sprejetih zaščitnih ukrepih.
- skrbi za izvajanje priprav za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- sprejme načrte zaščite in reševanja,
- imenuje poveljnika, namestnika ter štab CZ,
- določi organizacije, ki opravljajo javno službo oziroma naloge ZRP in organizacije, ki morajo izdelati načrte zaščite in reševanja,
- predlaga razporeditev državljanov v CZ in materialno dolžnost,

7.1.1.2. Občinska uprava:

- opravlja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči,
- zagotavlja informacijsko in administrativno podporo organom vodenja,
- zagotavlja pogoje za delovanje poveljnika CZ občine in občinskega štaba CZ,
- organizira delo in pogoje za delo občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč,
- organizira delo in zagotavlja pogoje za delo komisije za ocenjevanje škode,
- pripravlja prva, vmesna (delna) in končna poročila o nesreči,
- opravlja druge naloge.

P-102	Seznam zaposlenih
-------	-------------------

7.1.2. Sile za ZRP

7.1.2.1. Poveljnik CZ občine

Vodenje sil ZRP izvaja poveljnik CZ občine Litija tako da:

- vodi sile ZRP ob naravnih ali drugih nesrečah,
- preverja intervencijsko pripravljenost sil ZRP,
- odloča o uporabi sil in sredstev za ZRP,
- določa zaščitne in druge nujne ukrepe ter nadzoruje njihovo izvajanje,
- usklajuje pomoč in dejavnosti za ZRP pri odpravljanju posledic,
- skrbi za povezavo in usklajeno delovanje sil ZRP,
- pripravlja predloge odločitev županu.
- daje mnenje in predloge v zvezi s pripravami in delovanjem sil ZRP ter mnenja in predloge za odpravo posledic naravnih in drugih nesreč,

- predlaga imenovanje članov štaba CZ.

Poveljnik CZ občine lahko za vodenje posameznih intervencij ZiR določi vodjo intervencije. Poveljnik CZ občine je za svoje delo odgovoren županu.

D-100	Opomnik za delo poveljnika štaba CZ občine
-------	--

7.1.2.2. Štab Civilne zaštite občine

Štab CZ pomaga poveljniku CZ pri vodenju ter opravljanju drugih operativno-strokovnih nalog ZRP:

- operativno načrtovanje,
- organiziranje in izvajanje reševalnih intervencij iz občinske pristojnosti,
- zagotavlja informacijsko podporo,
- zagotavljanje logistične podpore občinskim silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- opravljanje administrativnih in finančnih zadev.

Pri izvajanju teh nalog sodelujejo tudi delavci občinske uprave ter druge strokovne službe, ki jih v delo vključi župan, direktor občinske uprave in poveljnik CZ v obliki delovnih skupin ali drugih začasnih teles. Štab mora ob nesreči čim prej vzpostaviti pregled nad stanjem na prizadetem območju, oceniti predvideni razvoj situacije, zagotoviti pogoje za takojšnje ukrepanje, za zagotovitev nujne reševalne pomoči in tesno sodelovati z vodjo intervencije.

Štab se mora osredotočiti na izdelavo strategije ukrepanja za zagotovitev osnovnih pogojev za življenje, ki zajema določitev prednostnih nalog ZRP, človeške in materialne vire, operativne rešitve izvedbe zahtevnejših nalog ter nosilce koordinacije.

Sedež OŠCZ je v prostorih Občine Litija, Jerebova ulica 2, Litija.

7.1.3. Društva in nevladne organizacije

Rdeči križ, OZ RK Litija opravlja naloge prve pomoči, oskrbe ogroženih, poškodovanih in obolelih, spremljanje in oskrbo evakuiranega prebivalstva ter usposabljanje bolničarjev prve pomoči;

Karitas, Župnijska Karitas Litija opravlja naloge oskrbe ogroženih, poškodovanih in obolelih ter spremljanje in oskrbo evakuiranega prebivalstva;

Skavti, Skavtski steg Litija opravlja naloge nastanitve in oskrbe ogroženih ter oskrbe reševalnih enot;

Radioamaterji, Radio klub Litija S59DLR opravlja naloge s področja zvez in informacijske in komunikacijske ter administrativne podpore;

Rafting klub Vidra opravlja naloge reševanja na vodi in iz vode.

7.1.4. Javne službe:

Javna gasilska služba občine Litija izvaja zaščito, reševanje in pomoč ob požarih, poplavah, reševanje iz ruševin ob potresu, zavarovanje kraja nesreče in organizira ali sodeluje pri evakuacije ljudi, živali in premoženja. PGD Litija opravlja tudi naloge tehničnega reševanja in posredovanja ob nesrečah z nevarno snovjo;

Zdravstveni dom Litija opravlja naloge na področju zdravstvenega varstva ljudi, moštva enot in služb za zaščito, reševanje in pomoč, nudenja NMP, zdravniške pomoči in transporta

ranjenih ter identifikacije mrtvih. Ob večjem številu poškodovanih mu pod njihovim vodstvom pomagajo pri triaži in nujenju prve pomoči bolničarji ekip PP RK;

Center za socialno delo izvaja nujenje psiho-socialne pomoči ogroženemu prebivalstvu, pomoči pri sprejemu in namestitvi evakuiranih. CSD se takoj vključi v koordinacijsko skupino (CSD, Karitas, RK, NVO), ki jo skliče in koordinira občina;

Komunalno stanovanjsko podjetje Litija s pogodbenimi podizvajalci, vzdržuje sistem oskrbe s pitno vodo po potresu, zagotavlja izvedbo pogrebnih storitev večjega števila umrlih; vzpostavlja prometni režim s prometno signalizacijo v cestnem prometu na cestah iz svoje pristojnosti, glede na razmere ter prednosti; obvešča javnost ter prednostne uporabnike prometnih storitev o zaporah, omejitvah in drugih spremembah v cestnem prometu;

CP Novo mesto vzpostavlja prometni režim s prometno signalizacijo v cestnem prometu na cestah iz svoje pristojnosti, glede na razmere ter prednosti, obvešča javnost ter prednostne uporabnike prometnih storitev o zaporah, omejitvah in drugih spremembah v cestnem prometu, opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti;

Trgograd d.o.o., Šuštar Trans d.o.o. in Gregorin Tomaž s.p., opravljajo naloge gradbeno-tehničnega reševanja, zaščite pred poplavo, sanacije ter postavitve in ureditve začasnih nastanitvenih lokacij in zagotavljanja gradbenega materiala opravljajo naloge gradbeno-tehničnega reševanja, transporta ruševin ob njihovem odstranjevanju;

Veterinarska ambulanta Litija, Ambulanta Šekli&Kukovica, Ambulanta Gaber opravljajo naloge veterinarsko pomoč poškodovanim in obolelim živalim ter organizacijo odvoza kadavrov;

Marko Kovač s.p., OŠ Gradec, VVZ Litija opravljajo naloge oskrbe s prehrano enot za zaščito, reševanje in pomoč in ogroženega prebivalstva;

Elektro Ljubljana, nadzorništvo Litija skrbi za takojšen nadzor nad okvarami elektro infrastrukture, opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti;

Sandi Kraševac s.p., opravlja prevoz enot za zaščito, reševanje in pomoč in ogroženega prebivalstva v primeru evakuacije;

Kemis d.o.o., opravlja naloge dekontaminacije ljudi in premoženja ob nesrečah z nevarnimi snovmi;

Policijska postaja Litija vzpostavlja javni red in mir, zaščito vitalnih objektov, sodeluje pri organizaciji obvoznih poti zaradi poškodb cestne infrastrukture, izvaja varovanje življenj - osebno varnost in premoženja ljudi na prizadetem območju, ureja promet v skladu z določenim prometnim režimom, v skladu z nastalimi razmerami preprečuje, odkriva in preiskuje kazniva dejanja in prekrške, sodeluje pri izvajanju humanitarnih, oskrbovalnih, izvidovalnih in drugih nalog, opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti v skladu z zakonom o organizaciji in delovnem področju ministrstev;

Medobčinski inšpektorat in redarstvo sodeluje pri vzpostavitvi javnega reda in miru, zaščito vitalnih objektov in sodeluje pri organizaciji obvoznih poti zaradi poškodb cestne infrastrukture;

PGD Litija izvaja intervencije ob nesrečah z nevarnimi snovmi in reševanje ukleščenih ponesrečencev v prometnih in drugih tehničnih nesrečah;

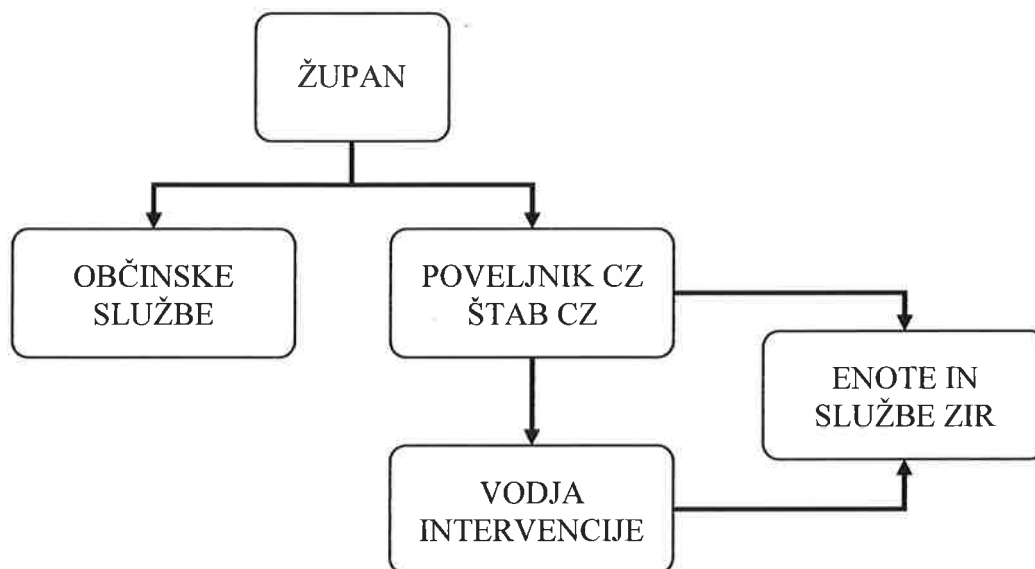
Hidrotehnik d.d. izvaja intervencije ob nesreči z nevarno snovjo na vodotokih;

Ekološki laboratorij z mobilno enoto – ELME in Zavod za zdravstveno varstvo Ljubljana izvajata zahtevnejše laboratorijske preiskave in analize;

Javni zavod Mestne lekarne zagotavlja zdravila in sanitetni material.

P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
D-22	Načrti dejavnosti (JGS, OŠ, PP Litija, ZD Litija, Veterinarske postaje, CSD Litija, Petrol d.d., OMV d.d., Elektro Ljubljana okolica d.o.o.,...)

7.2. Operativno vodenje

Dejavnosti zaščite in reševanja operativno vodi poveljnik CZ občine, ki mu pri delu pomaga štab CZ občine.

Za vodenje posameznih intervencij, na katerih sodelujejo različne enote zaščite, reševanje in pomoč, poveljnik CZ občine določi vodjo intervencije.

V primeru, da občina ne razpolaga z ustreznimi silami, poveljnik CZ občine skladno z načelom postopnosti prične zaprosati za pomoč sosednje občine (Dol pri Ljubljani, Moravče, Zagorje, Trbovlje, Radeče, Sevnica, Šentrupert, Trebnje, Mirna, Šmartno in Ljubljana) ali poveljnika CZ za ljubljansko regijo

Štab CZ občine, ob potresu organizira svoje delo v prostorih Občine Litija, Jerebova 14, Litija. V primeru, da potrebuje rezervno lokacijo, jo izbere poveljnik štaba CZ občine.

Štab CZ občine mora ob potresu čim prej vzpostaviti pregled nad stanjem na prizadetem območju, oceniti predvideni razvoj situacije, zagotoviti takojšnje ukrepanje z zagotovitvijo nujne pomoči, nato pa se osredotočiti na izdelavo strategije ukrepanja do zagotovitve osnovnih pogojev za življenje, ki zajema določitev prednostnih nalog, človeške in materialne vire, operativne rešitve izvedbe zahtevnejših nalog ter nosilce koordinacije.

Logistično podporo silam ZIR na terenu, ki obsega zagotavljanje zvez, opreme, materiala, prevoza, informacijske podpore, prehrane, zdravstvenega in drugega varstva, zagotavlja štab CZ s službami za podporo.

Vodja intervencije vodi intervencijo z obstoječimi oz. razpoložljivimi silami in sredstvi. Vodi in koordinira aktivnosti vseh reševalnih in drugih sestavov ZRP, ki pridejo na lokacijo ZRP aktivnosti.

Če začetna intervencija zahteva dodatne sile in sredstva iz sistema zaščite in reševanja, jih vodja intervencije lahko zahteva od poveljnika CZ občine.

GZ Litija mora po aktiviranju CZ svoje aktivnosti uskladiti s poveljnikom oz. štabom CZ Občine Litija.

O odločitvah poveljnika CZ Občine Litija ali vodje intervencije, se vodi delovodnik, za odločitve, ki so povezane z večjimi finančnimi posledicami, se izdajajo pisne odredbe. Če razmere to onemogočajo, se pisna odredba izda takoj, ko je to mogoče. S pisno odredbo lahko

poveljnik CZ Občine Litija ali vodja intervencije v nujnih primerih odredi tudi lastnikom ali uporabnikom stanovanjskih in drugih nastanitvenih objektov, da začasno sprejmejo v oskrbo ogrožene osebe, dokler o tem ne odloči župan.

7.3. Organizacija zvez

Pri neposrednem vodenju akcij zaščite, reševanja in pomoči se uporablja:

- sistem radijskih zvez zaščite in reševanja (ZARE) ter
- sistem osebne klica.

Sistem zvez ZARE se obvezno uporablja pri vodenju intervencij in drugih zaščitnih in reševalnih akcijah. Komunikacijska središča tega sistema so v centrih za obveščanje, prek katerih se zagotavlja povezovanje uporabnikov v javne in zasebne funkcionalne telekomunikacijske sisteme.

Telekomunikacijsko središče sistema je Regijski center za obveščanje Ljubljana, do katerega se uporabniki povezujejo prek repetitorjev; za Občino Litija predvsem prek repetitorja Janče na kanalu 17, enote, ki delujejo v KS Gabrovka tudi prek kanala 19 repetitorja Grmada. Delovni kanal za pogovore med ekipami na terenu, določa ReCO. V primeru vključevanja helikopterja v delo enot, se z njim komunicira prek 33 kanala.

Pri prenosu podatkov in komuniciranju se načeloma uporablja vsa razpoložljiva telekomunikacijska in informacijska infrastruktura, ki temelji na različnih medsebojno povezanih omrežjih.

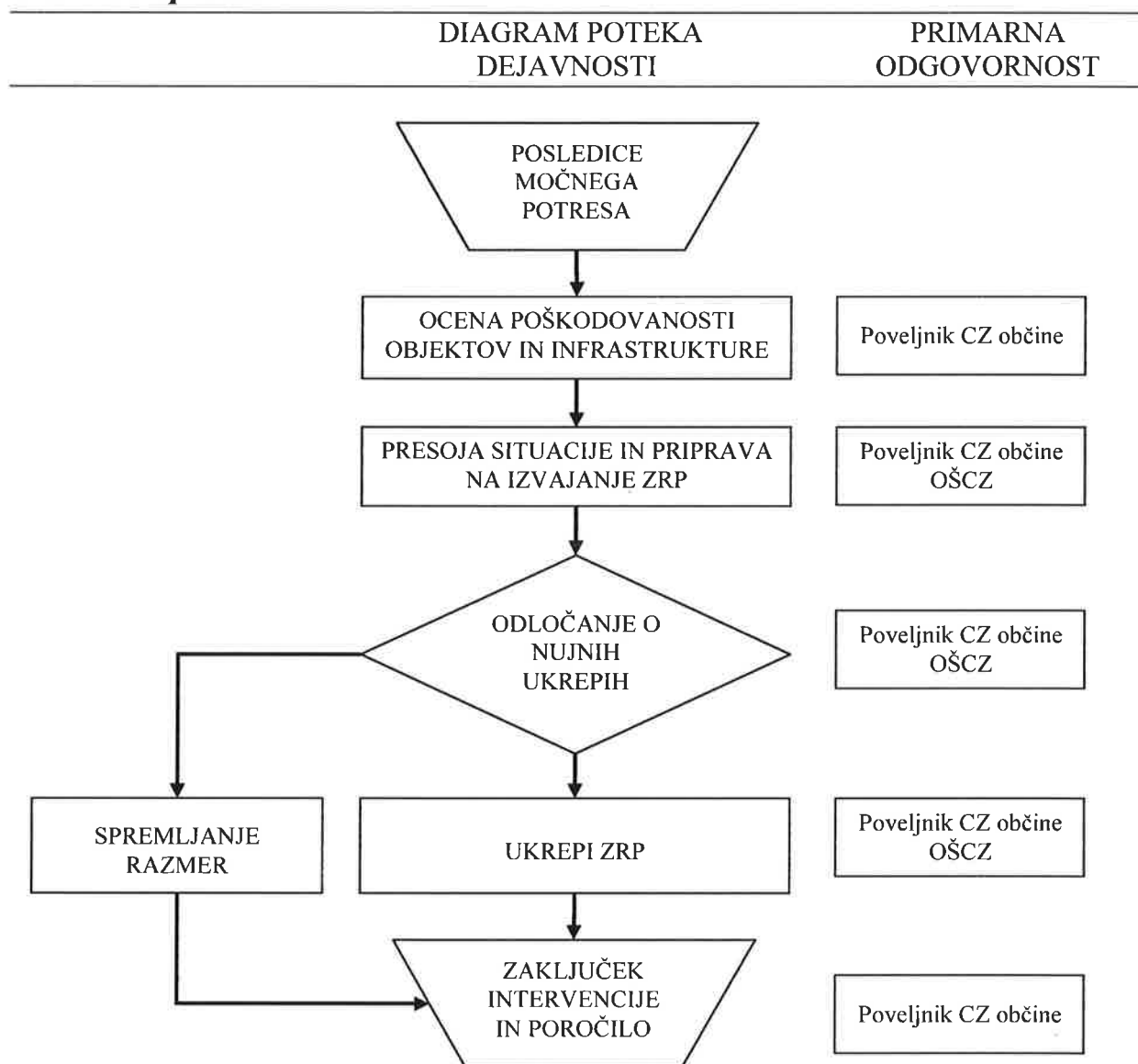
Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci zaščite, reševanja in pomoči poteka po:

- telefaksu,
- radijskih zvezah (ZA-RE),
- elektronska pošta,
- telefon,
- radijskih postajah radioamaterjev.

P-19	Radijski imenik sistema zvez zare, zare+
D-4	Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči

8. ZAŠČITNI UKREPI TER NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.1. Ukrepi ZRP

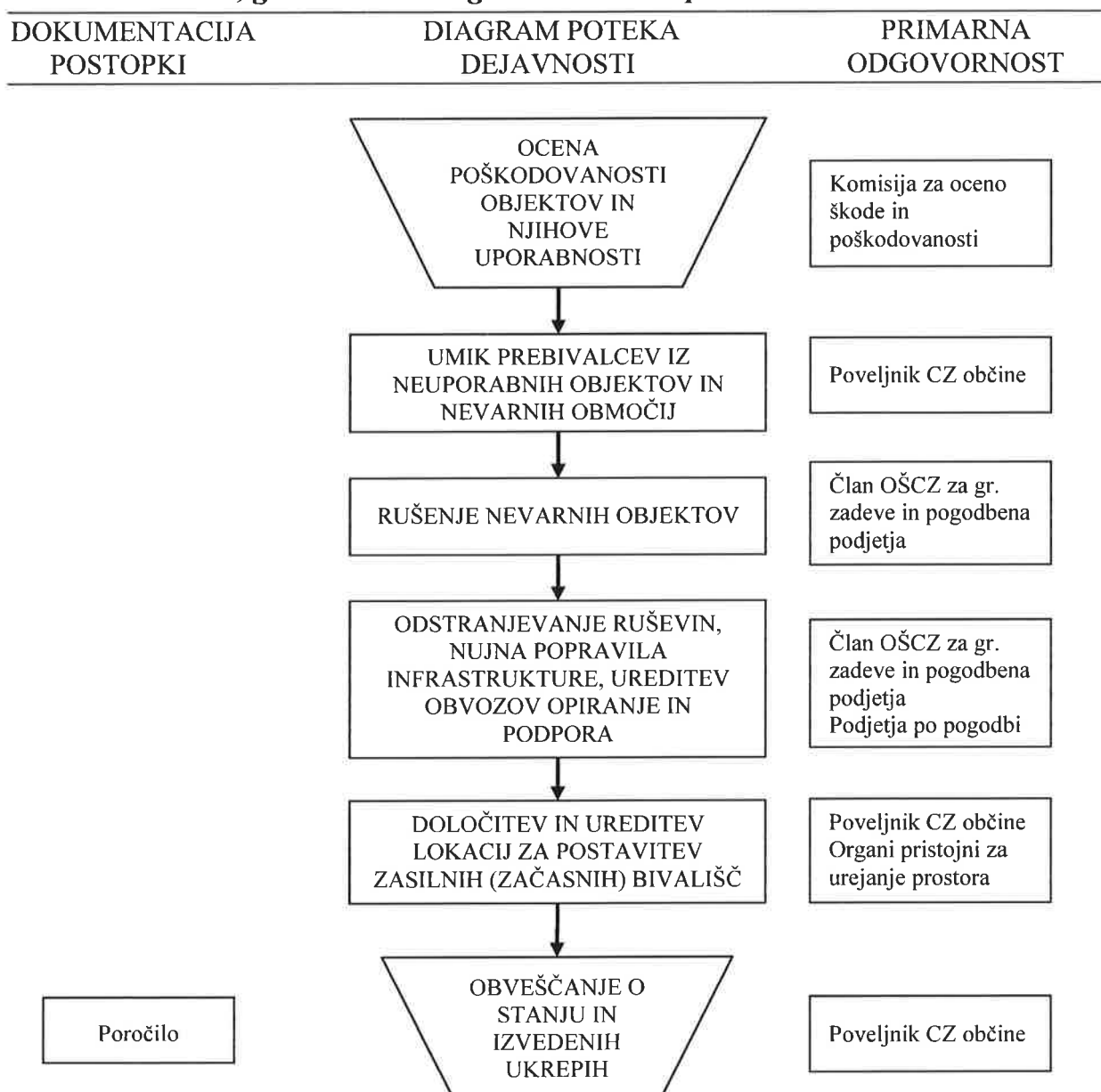

Ukrepi ZRP obsegajo vse tiste ukrepe in dejavnosti, ki so potrebni za odpravljanje posledic nesreče, da se zagotovijo osnovni življenjski pogoji in pogoji za obnovo prizadetega območja.

Dejavnosti občine za zagotovitev osnovnih življenjskih pogojev obsegajo oskrbo s pitno vodo, hrano, živili, zdravili, električno energijo, ureditvijo nujnih prometnih povezav in komunalnih storitev, oskrbo živali in nujno zavarovanje kulturne dediščine.

V primeru, da občina ne razpolaga z ustreznimi silami, poveljnik CZ občine skladno z načelom postopnosti prične zaprosati za pomoč sosednje občine (Dol pri Ljubljani, Moravče, Zagorje, Trbovlje, Radeče, Sevnica, Šentrupert, Trebnje, Mirna, Šmartno in Ljubljana), v nadaljevanju pa tudi poveljnika CZ za ljubljansko regijo in državo.

8.2. Prostorski, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Po potresu je pomembno čimprej ugotoviti, koliko je poškodovanih zgradb, ki jih je z enostavnimi ukrepi možno hitro sanirati ali ojačiti, koliko zgradb je porušeni ali tako močno poškodovanih, da jih ni mogoče popraviti, ter koliko prebivalcem je potrebno zagotoviti začasno prebivališče. Ugotoviti je potrebno tudi število poškodovanih javnih objektov (šole, vrtci, domovi za ostarele, občina, pošta), objektov pomembnih za zaščito in reševanje (gasilski domovi, zdravstveni domovi, lekarne, policijska postaja), infrastrukturne objekte (ceste, vodovodni sistemi, kanalizacija, plin, elektro sistemi, železniške proge, mostovi) ter naravno in kulturno dediščino. Pri obravnavi zgradb, ki predstavljajo pomembno kulturno dediščino je potrebno dosledno upoštevati zahteve pristojnih organov za varstvo kulturne dediščine.

Po potresu je potrebno čimprej ugotoviti stanje objektov ter jih razvrstiti med uporabne, začasno neuporabne in neuporabne, odvisno od možnosti in stroškov sanacije. Za izvedbo te naloge se vključi regijsko komisijo za ocenitev uporabnosti objektov.

Ugotavljanje poškodovanosti in uporabnosti objektov, zahteva usklajeno delovanje večjega števila strokovno usposobljenih ekip, ki jih sestavljajo gradbeni inženirji in tehniki, ali arhitekti ter lokalni vodniki, ki poznajo razmere na terenu.

Po potresu je potrebno preprečiti nadaljnja rušenja, do katerih lahko pride zaradi naknadnih potresnih sunkov, ali kritičnega stanja dela ali celotne zgradbe. Na podlagi ugotovitev je potrebno čimprej izdelati načrt:

- nujnih rušenj in odstranitvev zgradb ali delov zgradb, ki grozijo s porušitvijo in odstranitvev razrahljanih ruševin,
- zmanjšanja ali odstranitve težkih obtežb,
- postavitve gradbenih odrov in podpiranja,
- vodoravnega opiranja,
- vgrajevanja vezi, podpornih zidov, polnilnih elementov, pa tudi zunanjih podpornih elementov.

Prva ocena poškodovanosti in uporabnosti objektov naj bi bila izdelana že v nekaj dneh po potresu, odvisno od obsega posledic. Njen namen je, kot rečeno, zagotoviti kar najhitrejšo oceno potrebne pomoči ter opozoriti prebivalce na nevarnosti, ki jih predstavljajo poškodovane zgradbe. Zgradbe se na podlagi pregleda, ki ga opravijo omenjene strokovne ekipe, razvrstijo na:

- **uporabne**,
- **začasno neuporabne**, ki jih je potres poškodoval v tolikšni meri, da bi jih utegnil močnejši naknadni potresni sunek porušiti,
- **neuporabne**, ki jih je potres bodisi porušil bodisi poškodoval v tolikšni meri, da jih ni več mogoče sanirati. Vstop vanje je treba prepovedati oziroma onemogočiti.

Objekte označi komisija z barvami glede na uporabnost:

- **zelena** -uporabno,
- **rumena** -začasno uporabno,
- **rdeča** -neuporabno.

Pri tem imajo prednost zgradbe, katerih delovanje je pomembno za zaščito, reševanje in pomoč. To so predvsem zdravstveni domovi, gasilski domovi, OŠ, vrtci, policijske postaje idr. Poseben pristop zahtevajo tudi t.i. inženirski objekti, kot so premostitveni objekti na komunikacijah, energetske objekti, predori, infrastrukturni objekti, nekateri industrijski objekti in drugo.

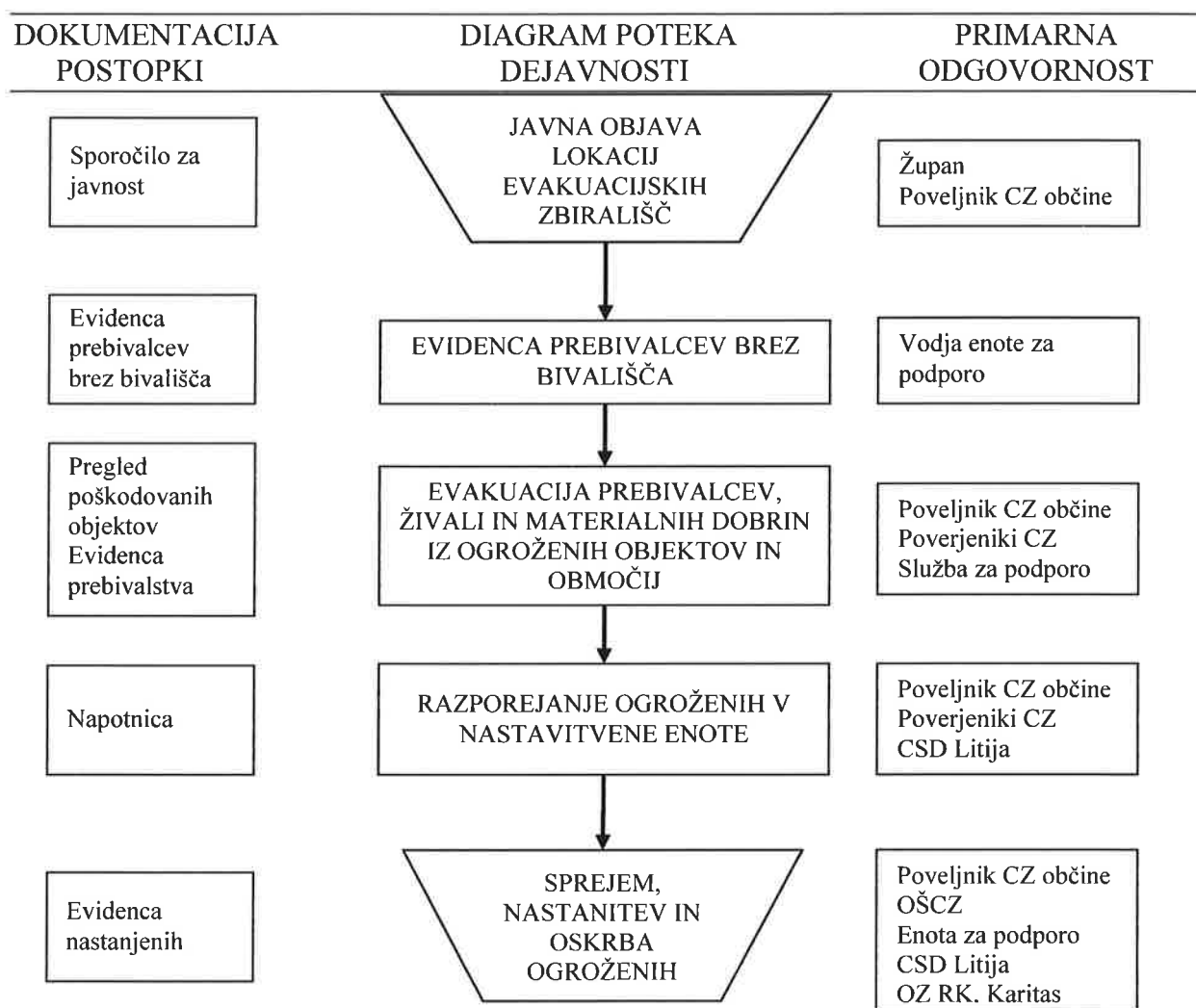
Med urbanistične, gradbene in druge tehnične ukrepe sodijo:

- določitev in ureditev lokacij za postavitve zasilnih prebivališč,
- določitev in ureditev lokacij odlagališč za začasno odlaganje ruševin in drugih materialov,
- določitev odlagališč posebnih odpadkov,
- določitev in ureditev lokacij oziroma objektov za zbiranje in začasno skladiščenje nevarnih snovi iz gospodinjstev, industrijske in drugih dejavnosti ter vzpostavitev komunikacij in določitev obhodnih poti.

P-32	Seznam članov komisij za oceno uporabnosti objektov
P-33	Seznam članov komisije za ocenjevanje škode
P-111	Metodologija za ocenjevanje škode na objektih
P-142	Pregled odlagališč za ruševine in druge materiale
D-112	Postopkovnik za ocenjevanje škode

D-113	Vzorec vprašalnika za oceno uporabnosti gradbenih objektov poškodovanih v potresu
-------	---

8.2.1. Evakuacija

Evakuacijo iz ogroženega območja odredi župan Občine Litija. Poveljnik CZ občine (v nujnih primerih tudi vodja intervencije), odredi začasen umik ogroženih prebivalcev - evakuacijo iz ogroženega območja.

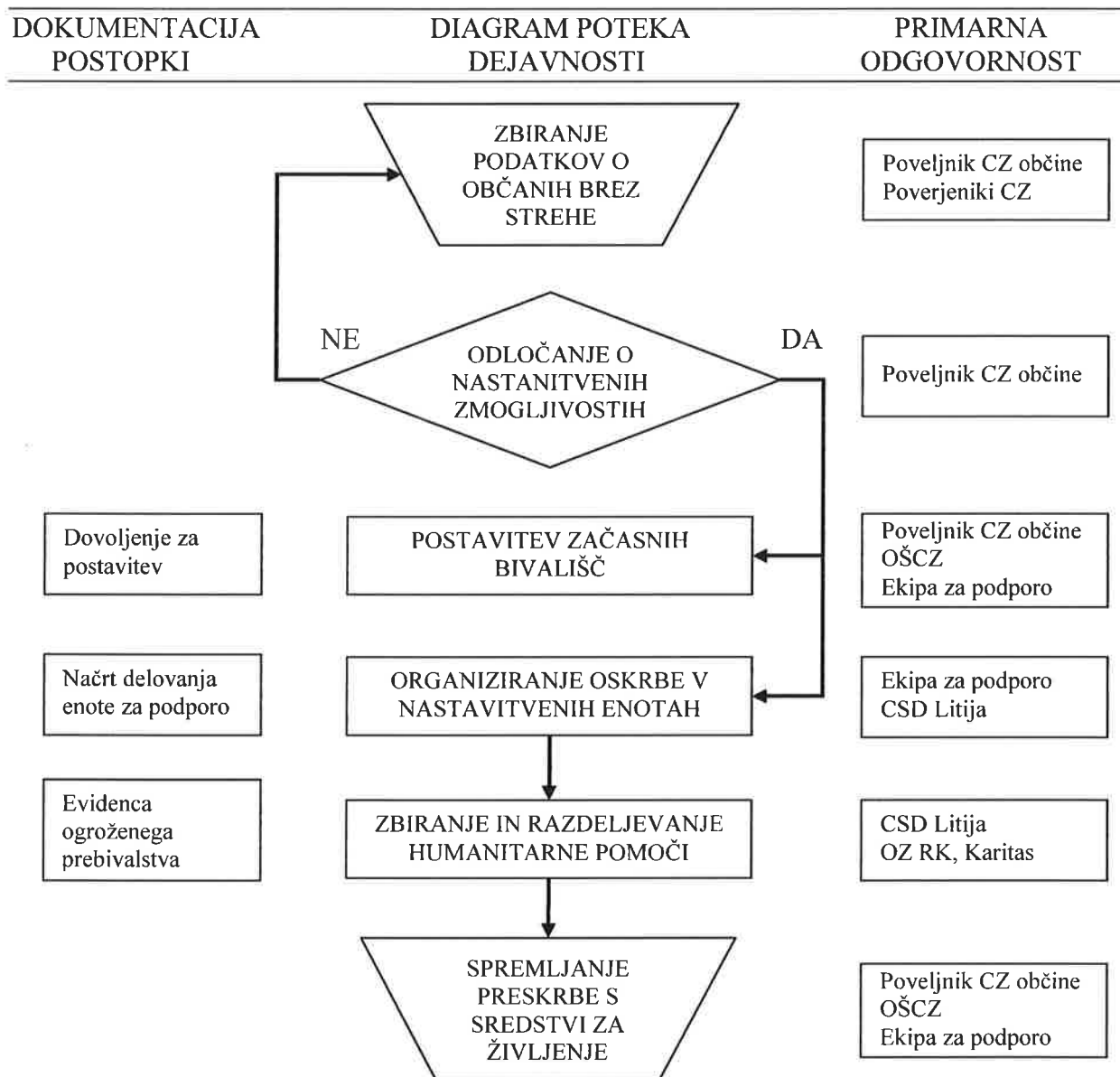
Izvaja jo štab CZ občine s pomočjo gasilskih enot in Policije ter medobčinskega inšpektorata in redarstva.

Prebivalci se ob potresu praviloma ne evakuirajo z območja, ki ga je prizadel potres; če je le mogoče, se uredijo nastanitvene zmogljivosti na prizadetem območju, čim bližje njihovim domovom. Če vseh ni mogoče namestiti na lokacije v domači občini, se del prebivalcev evakuira v sosednje, neprizadete občine ali regije.

Z ogroženega območja prednostno evakuiramo nekatere skupine prebivalcev, zlasti bolne in ostarele, invalide, rekonvalescente, nosečnice ter matere in samohranilce z nepreskrbljenimi otroki. Evakuacija lahko obsega tudi nujno preselitev živine in drugih domačih živali, kulturne dediščine ter dobrin, ki so nujne za življenje.

P-20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P-21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
D-104	Načrt evakuacije

8.2.2. Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Za sprejem in oskrbo evakuirancev poskrbi občina, ki izvaja evakuacijo na predhodno zagotovljene lokacije za nastanitev evakuiranih občanov. Oskrba ogroženih prebivalcev zajema sprejem, nastanitev in oskrbo s hrano, pitno vodo, obleko in drugimi življenjskimi potrebščinami.

Sprejem in oskrba ogroženih ter prizadetih prebivalcev obsega:

- urejanje sprejemališč za evakuirane prebivalce,
- urejanje začasnih prebivališč (če je le mogoče prebivalce namestimo v zidane objekte oziroma v bivalnike, v nujnih primerih pa v šotore),
- nastanitev prebivalstva (telovadnice, šole in druge nepoškodovane objekte...),
- oskrba z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami ter

- zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči.

Začasno nastanitev odreja poveljnik CZ občine, izvaja jo OŠCZ s pomočjo področnih gasilskih društev, Policije in Medobčinskega inšpektorata in redarstva. Nastanitev se zagotavlja le, če morajo biti ogroženi prebivalci evakuirani več kot 6 ur ponoči in v neprimernih vremenskih prilikah.

Nastanitev prebivalcev iz najbolj poškodovanih zgradb ali zgradb, ki jim grozi porušitev se načrtujejo na potresno varna območja, ki so v bližini stalnih prebivališč evakuiranih prebivalcev (sorodniki, prijatelji,...), oziroma takrat, ko se zaradi posledic nesreče prebivalci dalj časa ne morejo vrniti na svoje domove, se jih premesti v evakuacijske sprejemne centre oziroma poišče možnost za trajno nastanitev.

Župan lahko izjemoma odredi, da morajo lastniki ali uporabniki stanovanjskih hiš in vikendov začasno sprejeti na stanovanje evakuirane prebivalce, če njihove nastanitve ni mogoče rešiti na drugačen način.

Prevoz evakuiranih prebivalcev se organizira z osebnimi avtomobili evakuiranih, vozili prevoznika Sandi Tours, in če bi bile potrebe še večje, se v prevoz vključi vozila gasilcev.

Prebivalci se ob potresu praviloma ne evakuirajo z območja, ki ga je prizadel potres. Če je le mogoče je potrebno urediti nastanitvene zmogljivosti čim bližje njihovih domov. V kolikor ni mogoče vseh prebivalcev namestiti na lokacije, predvidenih za zasilna bivališča, se del prebivalcev evakuira v sosednje, neprizadete občine Šmartno, Zagorje, Trbovlje, Radeče, Sevnica, Šentrupert, Trebnje in Mirna. Iz prizadetega območja evakuiramo le posebne skupine prebivalcev (starejše ljudi, bolnike, otroke, ki so ostali brez staršev, ter druge ljudi, ki niso sposobni sami skrbeti zase).

Namestitvev evakuiranih prebivalcev se organizira:

- KS Breg in MS Litija: telovadnice OŠ Gradec, Gimnazije Litija, Športna dvorana in drugi objekti, ki so v danem trenutku primerni za bivanje;
- KS Dole pri Litiji: telovadnica POŠ Dole in drugi objekti, ki so v danem trenutku primerni za bivanje;
- KS Gabrovka: telovadnica OŠ Gabrovka, gasilski dom v Gabrovki in Tihaboju ter drugi objekti, ki so v danem trenutku primerni za bivanje;
- KS Hotič: Gasilski dom Hotič ter drugi objekti, ki so v danem trenutku primerni za bivanje;
- KS Jevnica: dvorana združenega doma in gasilski dom Jevnica, ter drugi objekti, ki so v danem trenutku primerni za bivanje;
- KS Kresnice: gasilski dom Kresnice ter drugi objekti, ki so v danem trenutku primerni za bivanje;
- KS Polšnik in Konjšica: telovadnica POŠ Polšnik ter drugi objekti, ki so v danem trenutku primerni za bivanje;
- KS Ribče: Dom krajanov in gasilski dom Ribče ter drugi objekti, ki so v danem trenutku primerni za bivanje;
- KS Sava in Spodnji Log: gasilski dom Sava ter drugi objekti, ki so v danem trenutku primerni za bivanje;
- KS Vače: telovadnica POŠ Vače, gasilski dom Vače ter drugi objekti, ki so v danem trenutku primerni za bivanje;
- Za posebej ogrožene skupine prebivalcev (starejši, bolni, dojenčki) se nastanitev organizira v SVC Litija.

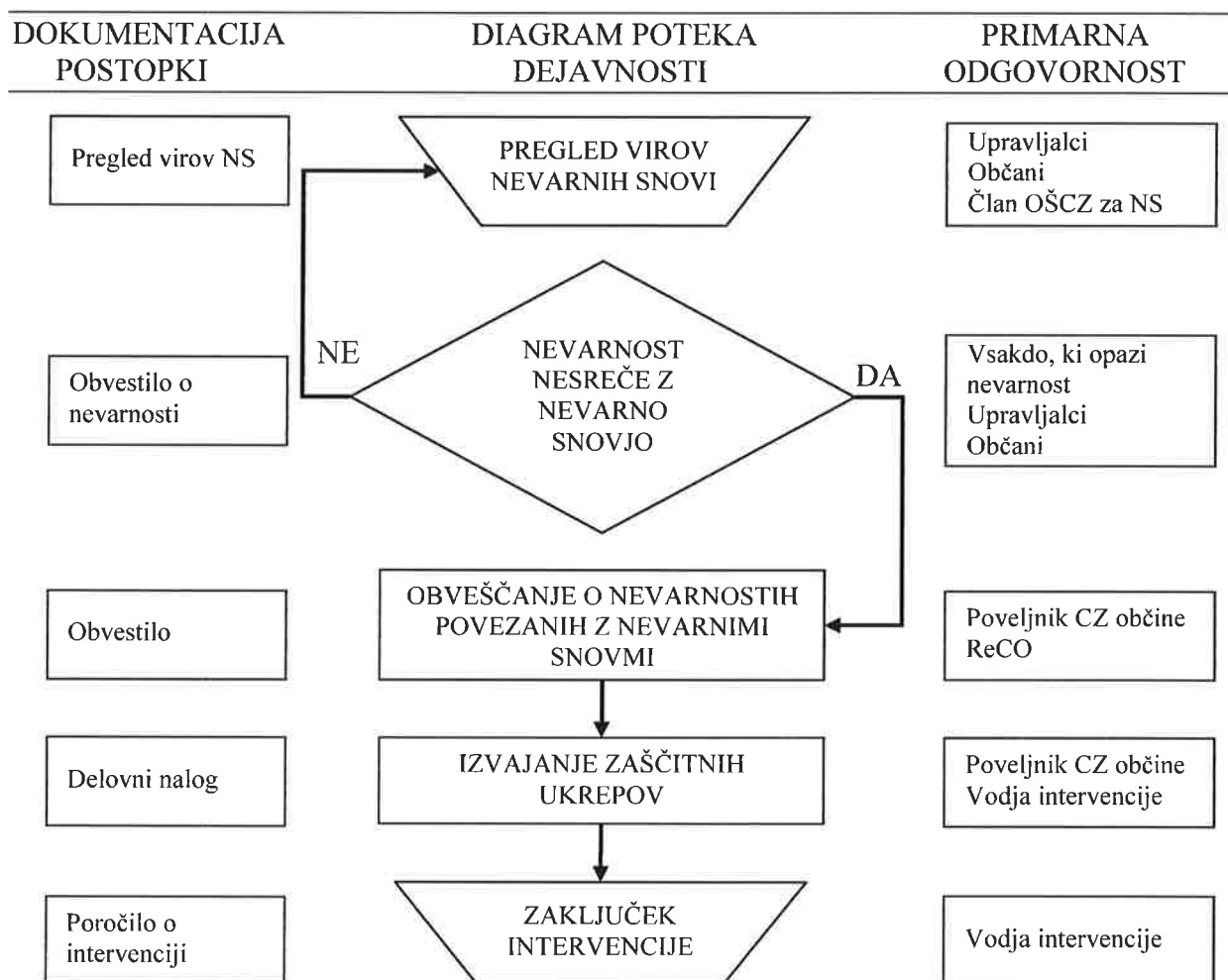
V primeru potreb po namestitvi za daljše obdobje za manjše število prebivalcev, katerim ni bilo možno zagotoviti namestitve pri sorodnikih ali na drug način, poveljnik CZ občine zaprosi poveljnika CZ za ljubljansko regijo za bivalne kontejnerje. Bivalniki se postavijo na območje KS, kjer je možen priključek na vodovodno, električno in kanalizacijsko omrežje.

Prehrana za evakuirane prebivalce se zagotavlja s kuhinjskimi zmogljivostmi OŠ in VVZ, gostišča Marko Kovač s.p. in drugih prehrabnih zmogljivostmi gostinskih lokalov v občini Litija.

Zdravstvena oskrba se izvaja v Zdravstvenem domu Litija.

P-20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P-22	Pregled objektov javne prehrane in njihove zmogljivosti
P-25	Pregled humanitarnih organizacij s podatki o odgovornih
D-22	Načrti dejavnosti (JGS, OŠ, PP Litija, ZD Litija, Veterinarske postaje, CSD Litija, Petrol d.d., OMV d.d., Elektro Ljubljana okolica d.o.o.,...)

8.2.3. Radiološka, kemijska in biološka zaščita

Ob potresu lahko pride do poškodb na napravah in objektih, kjer se uporablja, oziroma so shranjene nevarne snovi. Zato je potrebno na celotnem prizadetem območju pooprstiti nadzor nad nevarnimi snovmi in ravnanjem z njimi.

Nadzor izvajajo prebivalci, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki uporabljajo in prevažajo ali skladiščijo nevarne snovi, občina ter pristojni državni organi. Posebej je potrebno izvajati nadzor nad iztekanjem nafte in naftnih derivatov v prometu in gospodinjstvih. Potrebno je organizirati tudi zbiranje ter odstranjevanje raznih kemikalij, ki se nahajajo na območjih, ki jih je prizadel potres.

Za sanacijo skrbi poveljnik CZ občine, v njeno izvedbo pa se vključujejo: Kemis d.o.o., PGD Litija, Komunalno stanovanjsko podjetje Litija, CP Novo mesto, Petrol, MOL, OMV in operativne gasilske enote.

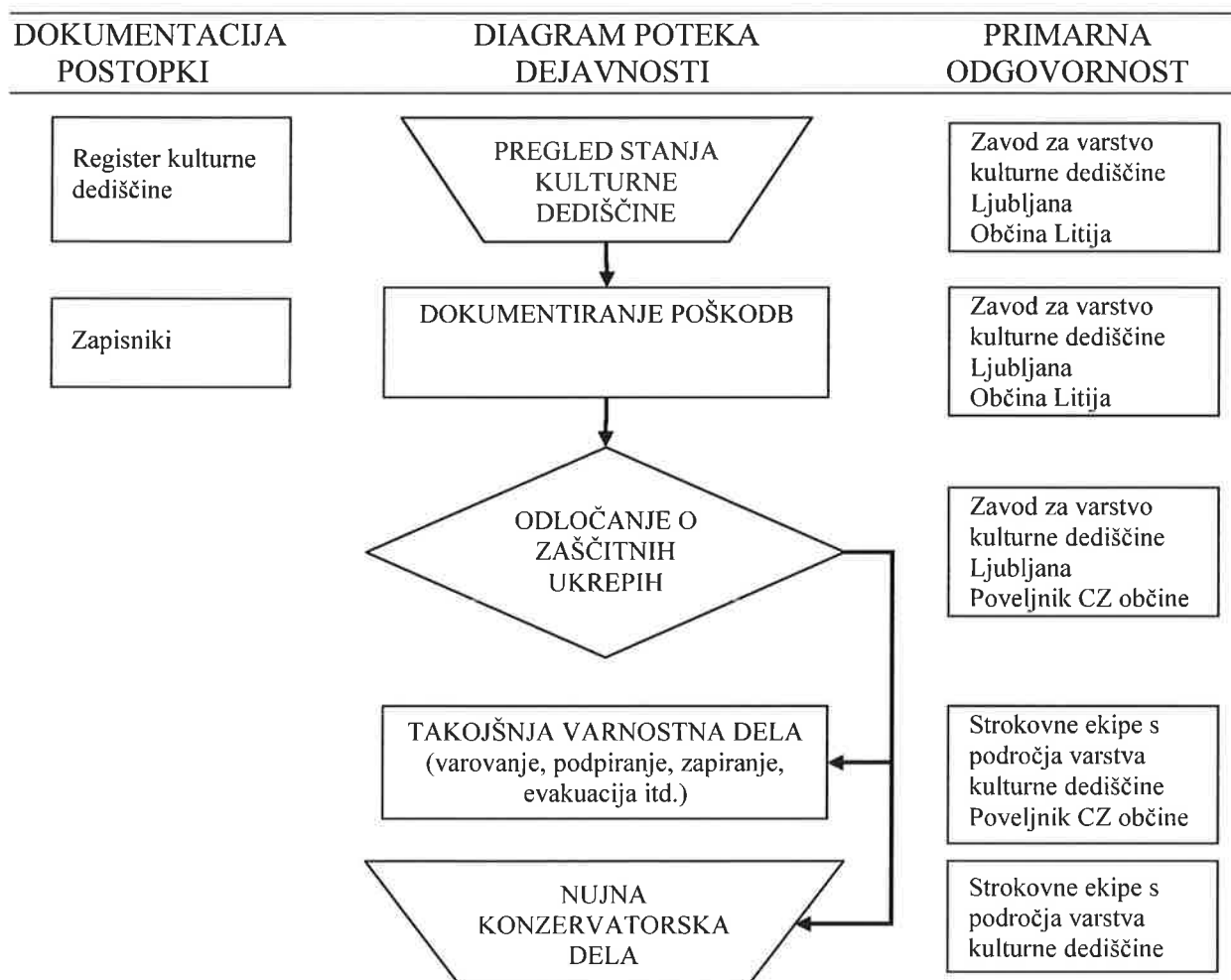
Ob pojavu večje onesnaženosti z nevarnimi snovmi, ko občina nima ustreznih strokovnih ekip, poveljnik CZ občine zaprosi poveljnika CZ za Ljubljansko regijo za pomoč.

Praviloma identifikacijo, dozimetrijo in jemanje vzorcev na terenu izvajajo regijske enote za RKB izvidovanje. Po potrebi poveljnik CZ občine za ugotavljanje nevarne snovi preko ReCO zaprosi za pomoč mobilni ekološki laboratorij ELME Jožefa Štefana, za nevtralizacijo ali odstranitev pa organizacije pooblašene s strani države (Kemis d.o.o.), ki imajo javno pooblastilo oziroma podpisane pogodbe z URSZR.

Za območje občine Litija ima koncesijo za posredovanje ob nesrečah z nevarno snovjo PGD Litija, ki se aktivira preko ReCO.

P-143	Pregled začasnih odlagališč za nevarne odpadke
D-7	Navodila prebivalcem za ravnanje ob nesreči (poplave, potres, jedrska nesreča,...)

8.2.4. Zaščita kulturne dediščine

Zaščita kulturne dediščine obsega priprave in izvajanje ukrepov za zmanjšanje nevarnosti ter preprečevanje škodljivih vplivov naravnih in drugih nesreč na kulturno dediščino. Izvajajo jih strokovnjaki s področja kulturne dediščine, strokovne službe za varstvo kulturne dediščine, po potrebi pa se vključijo tudi enote, službe ter druge sile za zaščito, reševanje in pomoč.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, vodi register nepremične kulturne dediščine, ki je osrednja zbirka podatkov o tej dediščini na območju Republike Slovenije. Dostopen je na spletni strani <http://rkd.situla.org>. Register obsega tri medsebojno povezane dele, ki vsebujejo osnovne varstvene in predstavitvene podatke o premični, nepremični in živi dediščini. V register se vpisujejo vse enote nepremične kulturne dediščine, ne glede na zvrst (tip), obseg, lastništvo ali varstveni status enote.

Register poleg opisnih podatkov za vsako enoto vsebuje tudi geolokacijske podatke. Podatki iz registra so javni. Nepremična kulturna dediščina, ki je razglašena za kulturni spomenik, se označuje z znakom Haaške konvencije.

Slika 4: Oznaka kulturne dediščine

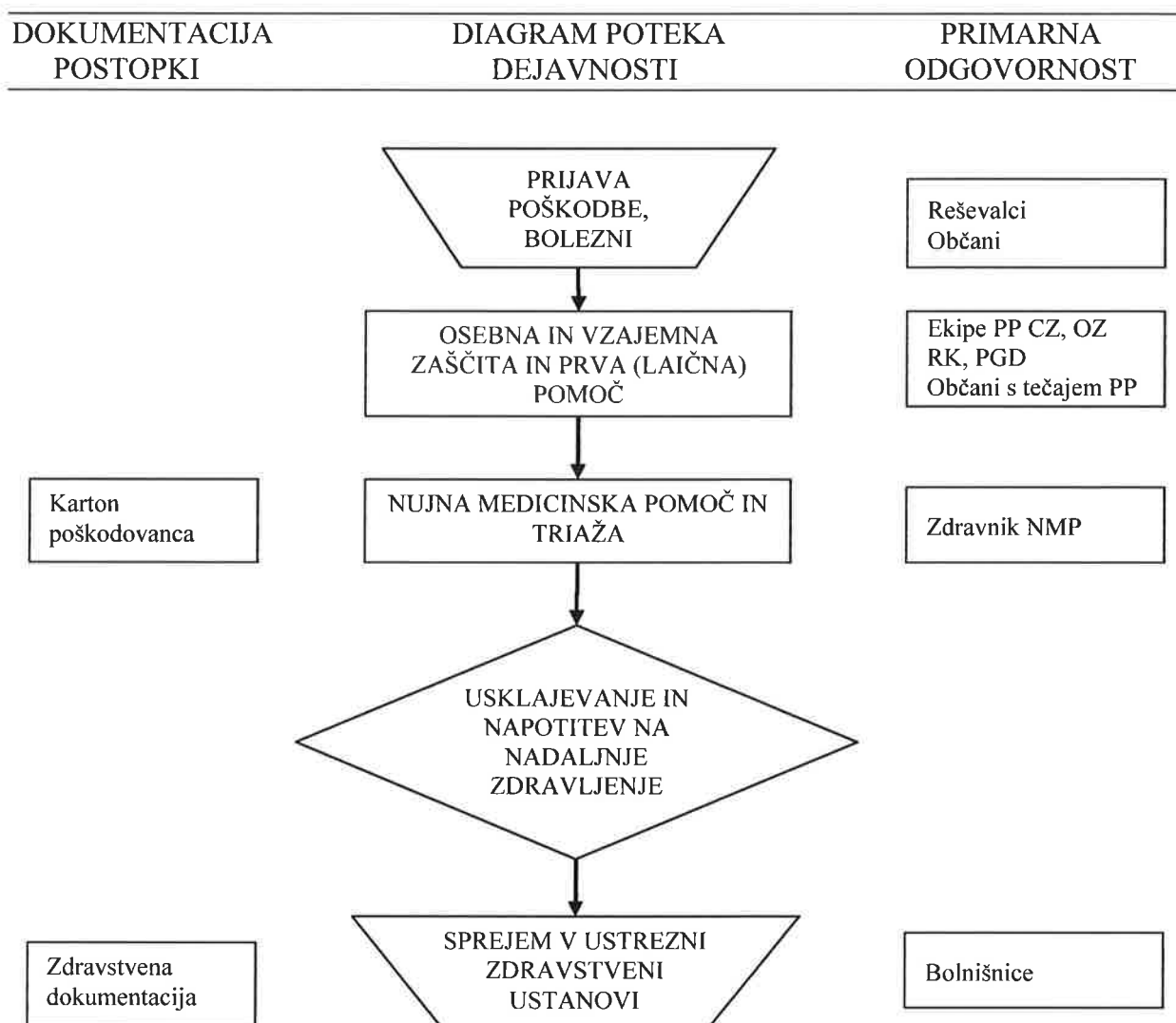
Stavbno kulturno dediščino je treba čim prej zavarovati tudi pred vremenskimi vplivi, premično pa premestiti v ustrezne objekte, kjer se lahko izvedejo tudi najnujnejša konservatorska dela.

Zavod za naravno in kulturno dediščino Ljubljana, v katerega pristojnost spada naravna in kulturna dediščina na območju občine Litija, mora v svojem načrtu opredeliti ukrepe in naloge za zaščito in reševanje predmetov in objektov naravne in kulturne dediščine.

P-31	Pregled območij, objektov in predmetov kulturne dediščine
------	---

8.3. Naloge zaščite, reševanja in pomoči

8.3.1. Nujna medicinska pomoč

V okviru nujne medicinske pomoči (NMP) ob potresu, se izvajajo le najnujnejši ukrepi za ohranitev življenja in varovanja zdravja ljudi na prizadetem območju. Namen dajanja prve pomoči je, da poškodovani lahko čimprej in v kar najboljšem stanju pride do strokovne medicinske pomoči, oziroma zdravljenja.

Naloge, ki jih izvajajo ekipe prve pomoči in občani, ki imajo opravljen tečaj prve pomoči obsegajo:

- nujna (laična) pomoč poškodovanim in obolelim,
- pomoč pri triaži,
- pomoč pri dekontaminaciji poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri prevozu lažje poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri negi poškodovanih in obolelih
- sodelovanje pri izvajanju higiensko – epidemioloških ukrepov.

NMP ob potresu izvajajo službe NMP organizirane na primarni ravni (ZD Litija) in sekundarni ravni zdravstvene dejavnosti, skladno s smernicami za delovanje sistema NMP ob množičnih nesrečah.

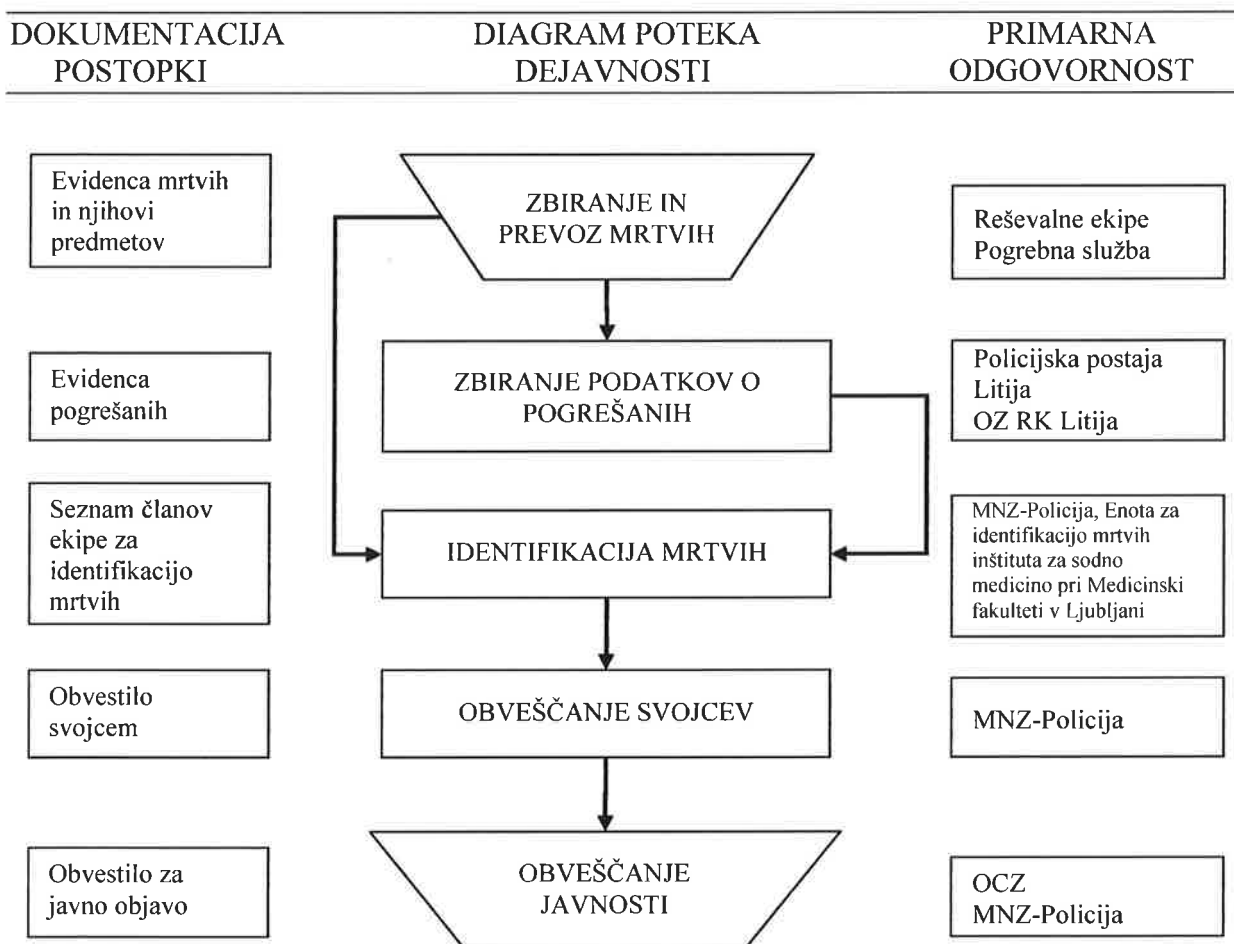
Predbolnišnični del ukrepov sistema NMP ob množičnih nesrečah obsega štiri temeljne sklope:

- aktivnosti na poti do kraja nesreče,

- prihod na kraj nesreče,
- organizacija službe NMP na kraju nesreče,
- prevoz pacientov v zdravstvene ustanove.

P-27	Pregled zdravstvenih domov
P-28	Pregled splošnih in specialnih bolnišnic
P-123	Seznam reševalnih vozil

8.3.2. Identifikacija mrtvih

Ob potresu intenzitete VI po EMS ali višje stopnje in večjem številu mrtvih, bi se poleg rednih služb, ki opravljajo identifikacijo mrtvih, aktivirala tudi enota za identifikacijo mrtvih pri Inštitutu za sodno medicino Medicinske fakultete v Ljubljani.

Gasilci, reševalci, enote in službe CZ nudijo strokovnim službam (enota za identifikacijo mrtvih pri Inštitutu za sodno medicino pri Medicinski fakulteti v Ljubljani, Policija), ki to nalogo opravljajo, pomoč predvsem pri zbiranju in prevozu mrtvih na zbirni center za identifikacijo mrtvih, če te ni bilo mogoče ugotoviti že na kraju kjer so mrtvega našli.

Za izvedbo identifikacije mrtvih poveljnik CZ občine zaprosi za pomoč poveljnika CZ za ljubljansko regijo preko ReCO Ljubljana.

P-131	Pregled lokacij za pokop umrlih
-------	---------------------------------

8.3.3. Psihološka pomoč

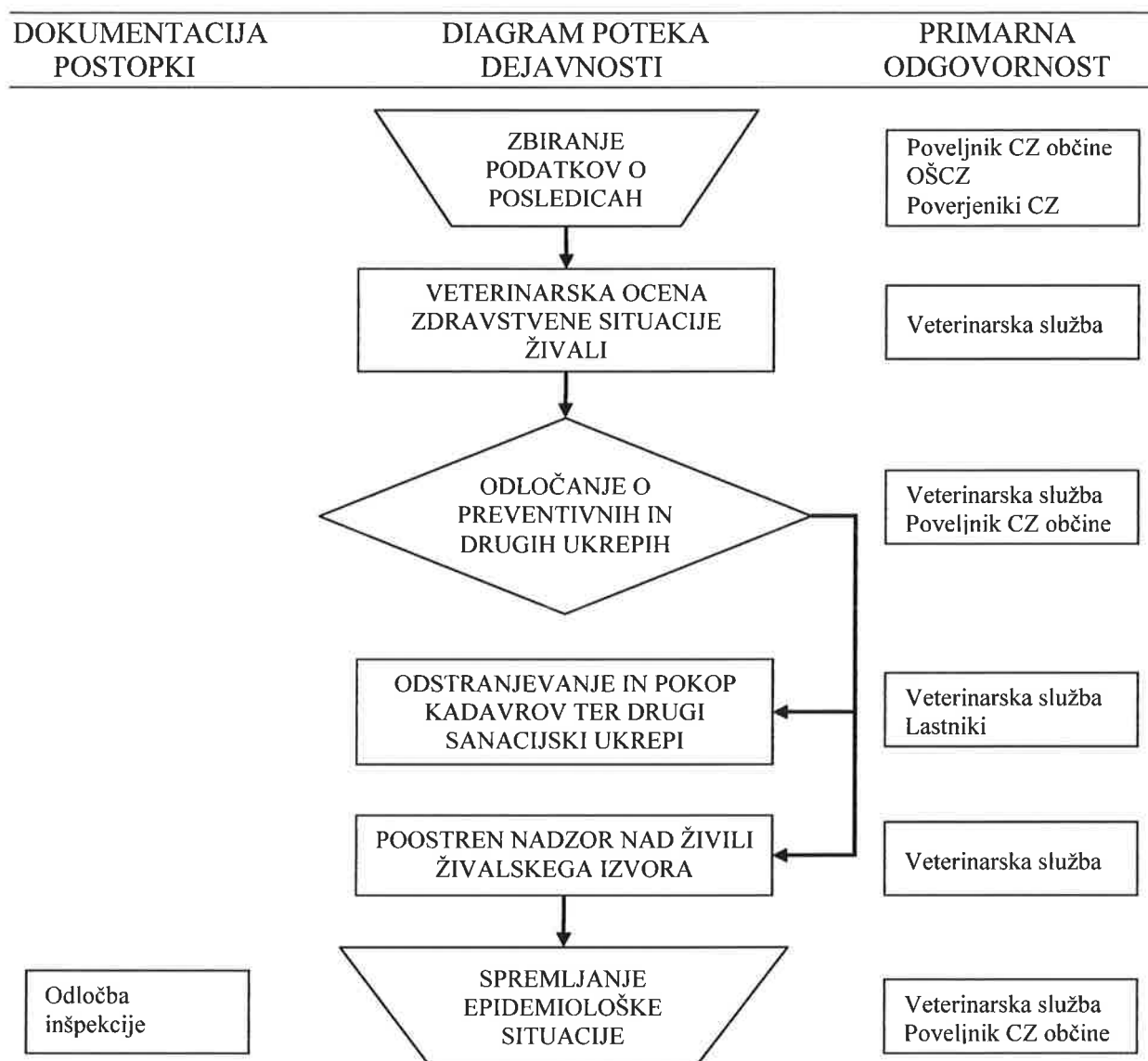
Za potres sta značilni nenadnost in silovitost. Preživeli in svojci poškodovanih in mrtvih ob potresu praviloma doživijo hud stres in potrebujejo tudi psihološko pomoč. Psihološko pomoč ob potresu preživelim nudijo različni strokovnjaki (psihologi, terapevti, duhovniki).

Psihološko pomoč preživelim organizira OŠCZ v sodelovanju z Občino Litija ter če je potrebno poveljnik CZ zaprosi za pomoč preko ReCO, poveljnika CZ za ljubljansko regijo in URSZR. Občina Litija za prvo psihološko pomoč zaprosi CSD Litija in Župnijo Litija. V ta namen se organizira ekipa navedenih strokovnjakov ter vnaprej pripravijo zgibanke prve psihološke pomoči preživelim v nesreči, z napotki, kako naj si pomagajo in kje lahko dobijo strokovno pomoč, če jo potrebujejo. Zgibanke se prebivalcem delijo ob nesreči.

Prostovoljni reševalci, poklicni gasilci in zaposleni v centrih za obveščanje znotraj sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so skladno s smernicami za psihološko pomoč reševalcem prav tako deležni takšne pomoči, če jo potrebujejo.

P-26	Pregled centrov za socialno delo
P-105	Seznam strokovnih delavcev psihološke pomoči v občini
P-106	Seznam verskih skupnosti v občini Litija in okolici

8.3.4. Prva veterinarska pomoč

Prva veterinarska pomoč ob potresu obsega:

zbiranje podatkov o poškodovanih in poginulih živalih na prizadetem območju,

veterinarsko oceno zdravstvene situacije,

nujno veterinarsko pomoč poškodovanim in obolelim živalim (nujna veterinarska pomoč je poseg, s katerim se odpravi neposredna nevarnost za življenje živali),

prisilni zakol poškodovanih živali,

sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel ter druge sanacijske ukrepe,

poostren nadzor nad živili živalskega izvora,

sodelovanje pri dekontaminaciji živine,

izvajanje drugih higienskih in protiepidemijskih ukrepov,

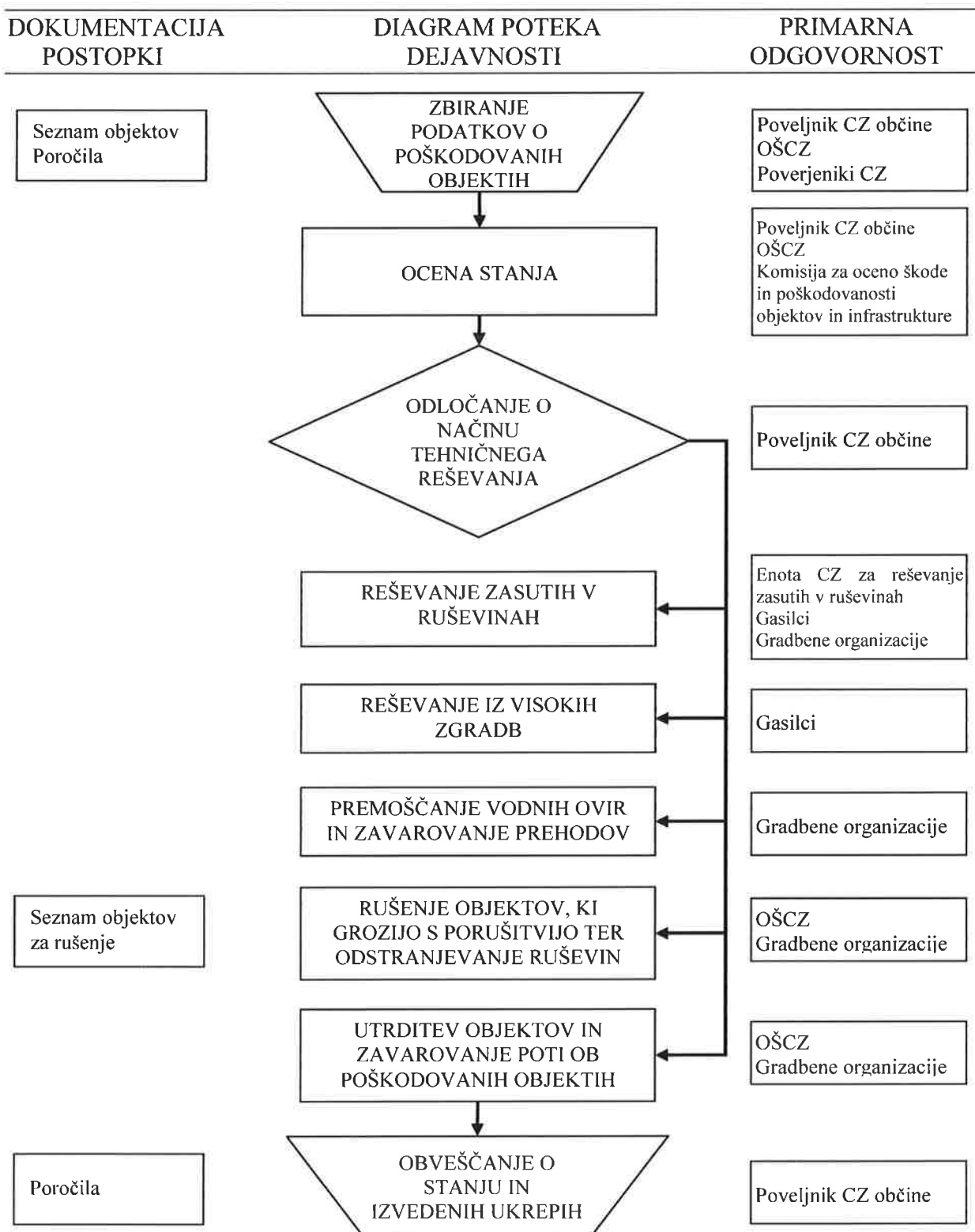
spremljanje epidemiološke situacije.

Naloge prve veterinarske pomoči izvajajo UVHVVR Ljubljana in veterinarske ambulante v občini Litija. V kolikor bi prišlo do pogina in poškodb večjega števila živali, bi bilo potrebno izvajati vse ukrepe, ki jih odredijo veterinarske službe in veterinarska inšpekcija s pomočjo lastnikov živali in sil ZiR, s katerimi razpolaga občina Litija. V kolikor bi bila potrebna pomoč se zanjo poveljnik CZ občine obrne na sosednje občine Dol pri Ljubljani, Moravče, Zagorje,

Trbovlje, Radeče, Sevnica, Šentrupert, Trebnje, Mirna, Šmartno pri Litiji ali Ljubljano ter poveljnika CZ za ljubljansko regijo.

P-29	Pregled veterinarskih zavodov in ambulant
P-132	Pregled lokacij za pokop in sežig živalskih trupel
P-155	Pregled večjih živinorejskih posestev

8.3.5. Reševanje iz ruševin

Reševanje iz ruševin mora potekati neprekinjeno, podnevi in ponoči, dokler niso rešeni vsi zasuti.

Zato morajo štab CZ občine, ki vodi reševalna dela, primerno organizirati delo reševalnih ekip.

Tehnično reševanje obsega:

- iskanje zasutih ljudi v ruševinah z geofoni in drugimi tehničnimi sredstvi oziroma s psi za iskanje v ruševinah,
- reševanje ljudi in premoženja iz ogroženih in poškodovanih objektov, ruševin ter izpod zemeljskih plazov,
- odstranjevanje ovir na cestah, urejanje zasilnih poti in prehodov ter pomoč pri popravilu komunalne infrastrukture,
- premoščanje vodnih in drugih ovir,
- rušenje in odstranjevanje objektov, ki jim grozi, da se porušijo,
- utrjevanje (opiranje in podpiranje) poškodovanih objektov,
- zavarovanje prehodov in poti ob poškodovanih objektih ter odstranjevanje ruševin,
- sodelovanje pri sanaciji posledic nesreč z nevarnimi snovmi v naravnem okolju,
- sodelovanje pri graditvi sanitarno-higienskih objektov,
- urejanje lokacij za začasno nastanitev ogroženih prebivalcev,
- reševanje na vodi in iz vode.

Naloge tehničnega reševanja opravljajo gasilci, enota CZ za iskanje zasutih v ruševinah in pogodbeni gradbeni podjetja z ustrezno mehanizacijo Komunalno stanovanjsko podjetje Litija s podizvajalci, Trgograd d.o.o., Šuštar Trans d.o.o., Tomaž Gregorin s.p.). Aktivnosti vodi vodja intervencije ki ga določi poveljnik CZ občine Litija. Policija in medobčinski inšpektorat in redarstvo pa izvajata naloge varovanja pomembnih objektov in patroljiranja.

Če se potrebuje večje število reševalcev s psi ali dodatni geofonisti za odkrivanje preživelih pod ruševinami, poveljnik CZ občine za pomoč zaprosi poveljnika CZ ljubljanske regije. Za druge sile in sredstva ZRP, poveljnik CZ občine zaprosi sosednje občine Dol pri Ljubljani, Moravče, Zagorje, Trbovlje, Radeče, Sevnica, Šentrupert, Trebnje, Mirna, Šmartno pri Litiji ali Ljubljano ter poveljnika CZ ljubljanske regije za pomoč.

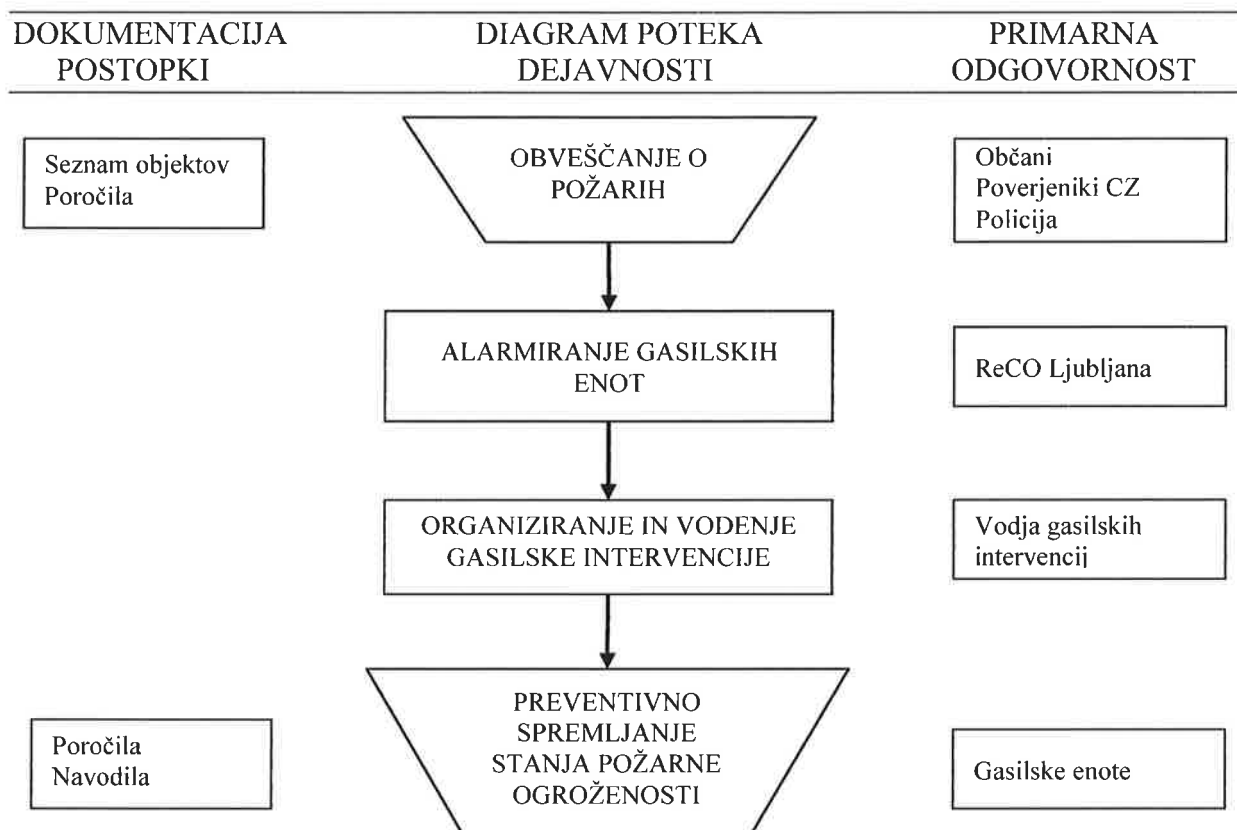
Štab CZ mora kar najhitreje organizirati izvidovanje prizadetega območja. Do ugotovitve, kje so pod ruševinami ljudje, je mogoče priti na več načinov: s poizvedovanjem pri preživelih prebivalcih porušene in sosednjih stavb ali pri sorodnikih zasutih, s klicanjem in prisluškovanjem, s pregledom posameznih ruševin, z uporabo geofonov ali s posebej za to dresiranimi psi.

Strokovnjaki gradbene stroke opravijo triažo poškodovanih objektov pred reševanjem zasutih.

Za iskanje pogrešanih oseb ob potresu OZ Rdečega križa organizira tudi enotno poizvedovalno službo.

P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P-10	Pregled gradbenih organizacij
P-142	Pregled odlagališč za ruševine in druge materiale

8.3.6. Gašenje in reševanje ob požarih

Gašenje in reševanje ob požarih ter eksplozijah obsega:
gašenje požarov ter reševanje ob požarih in eksplozijah,
preprečevanje nastanka eksplozij plina in drugih eksplozivnih snovi,
preprečevanje nastanka požarov.

Naloge izvajajo prostovoljne gasilske enote PGD organizirane v GZ Litija kot javna gasilska služba občine Litija. Gasilske enote, kot splošno reševalne službe, sodelujejo tudi pri izvajanju drugih nalog zaščite in reševanja, še posebej pri reševanju iz visokih zgradb, tehničnem reševanju, reševanju ob prometnih nesrečah, reševanju na vodi in iz vode ter izvajanju nalog zaščite in reševanja ob nesrečah z nevarnimi snovmi. Gasilske enote skupaj z JP KSP Litija tudi izvajajo prevoze pitne in sanitarne vode, ko nastanejo motnje v redni oskrbi.

P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-13	Pregled avtomobilskih lestev za gašenje in reševanje iz visokih zgradb

8.3.7. Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ob potresu obsega:

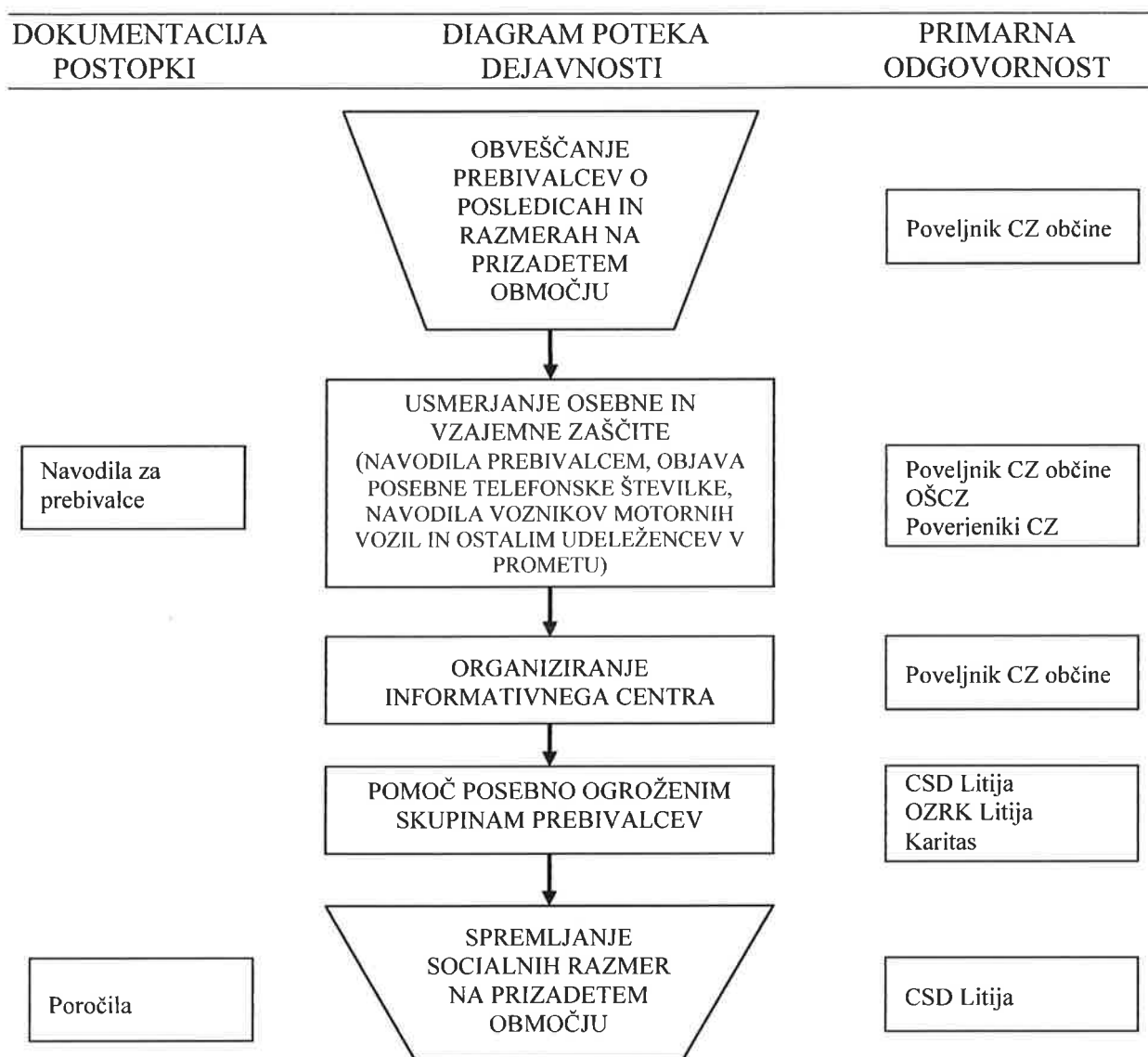
- nujno zdravstveno oskrbo ljudi in živali,
- nastanitev in oskrbo s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami,
- zagotavljanje razmer za osebno higieno,
- zagotavljanje delovanja nujne infrastrukture,
- oskrbo z električno energijo,

- zagotavljanje nujnih prometnih povezav,
- zagotavljanje nujnih telekomunikacijskih povezav,
- zagotavljanje nujne živinske krme.

Za izvajanje nalog na področju zagotavljanja osnovnih pogojev za življenje so zadolžene javne službe in druge organizacije s področja infrastrukture, naloge pa usmerja poveljnik CZ občine.

Osnovni pogoji za življenje bodo vzpostavljeni takrat, ko bodo izpolnjeni pogoji za preklic odrejenih zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.

9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse ukrepe prebivalcev za preprečevanje in ublažitev posledic potresa za njihovo zdravje in življenje ter varnost njihovega premoženja. Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite je zadolžena občina. Občina v ta namen sestavi tudi svetovalno skupino iz vrst prostovoljcev, ki so strokovnjaki (sociolog, psiholog, socialni delavec, zdravstveni delavec...), ki pripravi program za usmerjanje in izvajanje osebne in vzajemne zaščite in jo tudi v praksi ob potrebi izvaja.

Pri tem imajo pomembno vlogo poveljniki PGD ter informativni center, ki ga lahko po potrebi ustanovi občina in med drugimi nalogami usmerjajo izvajanje osebne in vzajemne zaščite v bivalnem okolju.

Za izvajanje nalog osebne in vzajemne zaščite ob naravnih in drugih nesrečah se prebivalci že danes seznanjajo iz učnih programov v šolah, izvajanjem aktivnosti povezanih z zaščito in reševanjem, preko različnih oddaj na Radiu Slovenija, občinski internetni strani, navodilih in napotkih za izvajanje osebne in vzajemne zaščite na spletni strani URSZR (www.sos112.si) ter z napotki občine občanom.

Napotki vsebujejo tudi preventivno obnašanje prebivalcev na ogroženem območju, kot je npr. njihovo ravnanje in postopanje pred, med in po potresu.

P-25	Pregled humanitarnih organizacij s podatki o odgovornih
P-26	Pregled centrov za socialno delo
D-7	Navodila prebivalcem za ravnanje ob nesreči (poplave, potres, jedrska nesreča,...)
D-22	Načrti dejavnosti (JGS, OŠ, PP Litija, ZD Litija, Veterinarske postaje, CSD Litija, Petrol d.d., OMV d.d., Elektro Ljubljana okolica d.o.o.,...)

10. OCENJEVANJE ŠKODE

Ocenjevanje škode ob potresu zajema ocenjevanje poškodovanosti objektov in ocenjevanje škode, ki se praviloma izvajata skupaj. Ker je ugotavljanje poškodovanosti in z njo povezane uporabnosti gradbenih objektov podlaga za večino dejavnosti za vzpostavitev normalnega življenja na prizadetem območju, mora biti opravljena v **najkrajšem možnem času**.

Poškodovane komunalne in druge objekte je potrebno čim prej evidentirati, oceniti njihovo uporabnost in škodo. Za evidentiranje poškodovanih objektov je zadolžena občinska komisija, ki sprejema vloge o poškodovanih objektih ter evidentira nastalo škodo. Podatke ji sporočajo lastniki in uporabniki objektov na telefonsko številko, ki jo za ta namen objavi občina. Poveljnik CZ občine sestavi poročilo o poškodovanih objektih in drugi škodi ter poroča županu in odgovorni osebi na Izpostavi URSZR Ljubljana.

Ocenitev uporabnosti objektov za varno bivanje ter komunalnih objektov (mostovi, viadukti...) za varno uporabo opravi regijska komisija. Pri tem delu ji pomagajo tudi strokovnjaki gradbene stroke iz občine. Občinska komisija za oceno škode ob naravnih in drugih nesrečah sama ne zmore opraviti ocenitve škode na objektih in komunalni infrastrukturi, zato bo potrebna pomoč državnih komisij.

Pregled objektov glede njihove varne uporabnosti in območje nastale škode se operativno evidentira na ustrezni karti občine.

Komisije za ocenjevanje škode najprej pripravijo grobo oceno škode, ki je podlaga za odločanje o pomoči občini pri zagotavljanju osnovnih pogojev za delo ter pripravo sanacijskih programov.

Komisije za oceno škode nato popišejo oziroma ocenijo škodo zaradi potresa na podlagi predpisane metodologije za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah. Pri tem delu jim pomagajo pristojni občinski in državni organi.

Za čimprejšnje izplačilo zavarovalnih premij oškodovancem so zavarovalnice dolžne čim prej po nesreči napotiti cenilce na območje, ki ga je prizadel potres in oceniti nastalo škodo na objektih, ki so zavarovani.

Ocenjujemo, da bi bilo ob močnejšem, predvsem pa ob rušilnem potresu na območju občine Litija število poškodovanih stavb veliko. Pri ocenjevanju škode bo v takem primeru potrebno zaprositi za pomoč iz regije. Organizacijo ocenjevanja v sodelovanju s prizadeto občino prevzame Izpostava URSZR Ljubljana, ki zagotovi delo komisije v svojih prostorih.

Iz pristojne geodetske enote na prizadetem območju je potrebno takoj pridobiti seznam poslovnih in stanovanjskih objektov in ga razdeliti na manjše zaključene dele. Občina v sodelovanju z Izpostavo URSZR Ljubljana sproti obvešča prebivalce na prizadetem območju o poteku ocenjevanja uporabnosti poškodovanih objektov in škode.

Občina bo skrbela za evidenco objektov, ki jih je treba oceniti, zagotovila spremstvo domačinov, če bo potrebno, zagotovila strokovno pomoč ocenjevalcem in zbirala dokumentacijo o ocenjevanju in pripravila zbirnik ocenjene škode, ki ga bo z drugo dokumentacijo posredovala Izpostavi URSZR Ljubljana.

P-32	Seznam članov komisij za oceno uporabnosti objektov
P-33	Seznam članov komisije za ocenjevanje škode

P-111	Metodologija za ocenjevanje škode na objektih
D-16	Vzorec zapisnika o poškodovanosti gradbenih objektov in infrastrukture

11. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

11.1. Razlaga pojmov

Evropska potresna lestvica (EMS), ima 12 stopenj. Med štirimi potresnimi lestvicami (MCS, MM, MSK, EMS) so razlike kar zadeva učinke nasploh neznatne, JMA pa se precej razlikuje glede učinkov potresa od drugih potresnih lestvic. V Sloveniji je v skladu s Pravilnikom o tehničnih normativih za graditev objektov visoke gradnje na seizmičnih območjih uradno še vedno veljavna MSK potresna lestvica, dejansko pa se v zadnjih letih še najbolj uporablja EMS, ki je pravzaprav izpopolnjena verzija MSK potresne lestvice.

Epicenter (nadžarišče potresa) je območje na površju Zemlje, ki leži navpično nad žariščem potresa (hipocentrom) in je zato tudi najbližje žarišču. V epicentru po navadi nastane najmočnejši in najbolj uničujoč sunek, z oddaljevanjem od epicentra pa intenziteta potresa slabi.

Intenziteta (Io) je mera za učinke potresa, ki je odvisna od njegove energije, epicenterske razdalje in geoloških razmer. To je najpomembnejši podatek za prebivalce, saj z njo ugotavljamo učinke potresa na ljudi, predmete, zgradbe in naravo. Intenziteto merimo v stopnjah različnih intenzitetnih lestvic, ki so brezdimenzionalne veličine (MCS, MSK, EMS). Je subjektivna opisna mera, ki fizikalno ni definirana, in je po navadi največja v nadžarišču potresa (epicentru), z oddaljevanjem od nadžarišča pa postopoma slabi. Potres z večjo magnitudo po navadi povzroči tudi večjo škodo na površini Zemlje. Vendar pa vlivajo na intenziteto potresa še mnogi drugi dejavniki kot so: oddaljenost od epicentra, globina žarišča, gostota naseljenosti, kvaliteta gradnje in lokalna geološka zgradba.

Magnituda (M) je instrumentalno določena številka mera jakosti potresa ali sproščene energije v žarišču potresa (hipocentru). Za določanje jakosti potresa seizmologi uporabljajo amplitudo nihanja tal, registrirano na določenem tipskem seizmografu v razdalji 100 km od epicentra. Magnituda nima določene zgornje vrednosti, vendar le izjemoma preseže vrednost 9. Največja doslej izmerjena magnituda je dosegla vrednost 9,5 pri potresu v Čilu leta 1960, v slovenski potresni zgodovini pa je največja ocenjena magnituda 6,8 pri potresu na Idrijskem leta 1511.

Nesreča je dogodek ali vrsta dogodkov, povzročenih po nenadzorovanih naravnih ali drugih silah, ki prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali ter premoženje, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva.

Načrt zaščite in reševanja je na podlagi ocene ogroženosti in spoznanj stroke razdelana zamisel zaščite, reševanja in pomoči od določeni naravni ali drugi nesreči.

Nevarnost je (naravna ali druga ustrezna) danost za katerikoli neugoden pojav, ki je povezan z možno nesrečo in lahko povzroči neugodne učinke.

Ogroženost so možne družbene in ekonomske posledice bodočih nesreč.

Potres opredelimo kot seizmično valovanje tal, ki nastane ob nenadni sprostitvi nakopičenih tektonskih napetosti v Zemljini skorji ali zgornjem delu Zemeljskega plašča. Medtem, ko litosferske plošče trkajo med seboj in ob tem spreminjajo obliko, nastajajo ogromni pritiski. Občasno se energija teh pritiskov sprosti in rezultat te sprostitve je nenadni silovit potres.

Potresna ogroženost (angl. seismic risk) so pričakovane družbene in ekonomske posledice potresa. Je verjetnostni pojem in je odvisna od potresne nevarnosti, potresne ranljivosti stavb, gostote naseljenosti in časa izpostavljenosti.

Potresna ranljivost (angl. seismic vulnerability) je občutljivost ogroženega (ljudi, stavbe, materialne dobrine itn.) za potres. Je lastnost stavbe oziroma ogroženega (in ne lokacije) ter je obratno sorazmerna potresni odpornosti. Ranljivost lahko opišemo s pričakovano stopnjo izgub ali poškodb objektov, ki bi nastale ob potresu določene stopnje intenzitete ali pospeška tal.

Prelom je razpoka (ali sistem razpok), vzdolž katere sta v nasprotnih smereh zdrsnila kamninska bloka.

Regija je geografsko, urbano ali kako drugače povezano območje dveh ali več lokalnih skupnosti, ki z vidika varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami predstavlja celoto.

Seizmograf je občutljiva naprava za zapisovanje nihanja tal (podlage seizmografa). Zapise seizmografov uporabljamo za določitev magnitude potresa in lokacije žarišča ter za različne seizmološke analize.

Seizmologija je veda o potresih in z njimi povezanih pojavih. Tesno je povezana s fiziko Zemljine notranjosti, tektoniko in geologijo. Je del geofizike, ki spada med naravoslovne znanosti.

Škoda obsega ekonomske izgube, ocenjene po nesreči.

11.2. Razlaga okrajšav

OKRAJŠAVA	RAZLAGA
ARSO	Center za obveščanje Republike Slovenije
CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
CZ	Civilna zaščita
CZ RS	Civilna zaščita Republike Slovenije
ELES	Elektro Slovenija d.o.o.
EMS	Evropska potresna lestvica
GEŠP	gasilske enote širšega pomena
GZ	Gasilska zveza
JZ	Javni zavod
MCS	Mercalli-Cancani-Siebergova potresna lestvica
MIREĐ	Medobčinski inšpektorat in redarstvo
NMP	Nujna medicinska pomoč
OŠCZ	Občinski štab za civilno zaščito
OZ RK	Občinska organizacija Rdečega križa
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB	Radiološka, kemična in biološka
STA	Slovenska tiskovna agencija
URSŽR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
VGP	Vodnogospodarsko podjetje
ZARE	Sistem radijskih zvez zaščite in reševanja
ZiR	Zaščita in reševanje
ZRP	Zaščita, reševanje, pomoč

12. SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

12.1. Skupne priloge

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in
P-10	Pregled gradbenih organizacij
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-13	Pregled avtomobilskih lestev za gašenje in reševanje iz visokih zgradb
P-14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
P-15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
P-17	Seznam prejemnikov informativnega biltena
P-18	Seznam medijev, ki bodo posredovala obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
P-19	Radijski imenik sistema zvez zare, zare+
P-20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P-21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P-22	Pregled objektov javne prehrane in njihove zmogljivosti
P-25	Pregled humanitarnih organizacij s podatki o odgovornih
P-26	Pregled centrov za socialno delo
P-27	Pregled zdravstvenih domov
P-28	Pregled splošnih in specialnih bolnišnic
P-29	Pregled veterinarskih zavodov in ambulant
P-31	Pregled območij, objektov in predmetov kulturne dediščine
P-32	Seznam članov komisij za oceno uporabnosti objektov
P-33	Seznam članov komisije za ocenjevanje škode
P-39	Evidenčni list o vzdrževanju načrta

12.2. Posebne priloge

P-101	Seznam odgovornih oseb v občini
P-102	Seznam zaposlenih
P-103	Seznam oseb, ki se jih obvešča o izrednih dogodkih
P-105	Seznam strokovnih delavcev psihološke pomoči v občini
P-106	Seznam verskih skupnosti v občini Litija in okolici
P-111	Metodologija za ocenjevanje škode na objektih
P-122	Pregled evakuacijskih vozil
P-123	Seznam reševalnih vozil
P-131	Pregled lokacij za pokop umrlih
P-132	Pregled lokacij za pokop in sežig živalskih trupel
P-142	Pregled odlagališč za ruševine in druge materiale
P-143	Pregled začasnih odlagališč za nevarne odpadke
P-155	Pregled večjih živinorejskih posestev

P-162	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev
P-163	Vzorec delovnega naloga
P-174	Pregled humanitarnih organizacij za zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči

12.3. Skupni dodatki

D-1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta ZIR
D-4	Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči
D-5	Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskih centrov
D-7	Navodila prebivalcem za ravnanje ob nesreči (poplave, potres, jedrska nesreča,...)
D-16	Vzorec zapisnika o poškodovanosti gradbenih objektov in infrastrukture
D-19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D-20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
D-22	Načrti dejavnosti (JGS, OŠ, PP Litija, ZD Litija, Veterinarske postaje, CSD Litija, Petrol d.d., OMV d.d., Elektro Ljubljana okolica d.o.o.,...)

12.4. Posebni dodatki

D-100	Opomnik za delo poveljnika štaba CZ občine
D-104	Načrt evakuacije
D-112	Postopkovnik za ocenjevanje škode
D-113	Vzorec vprašalnika za oceno uporabnosti gradbenih objektov poškodovanih v potresu